

ΤΟ ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΟΚΥΛΕΙΩΝ ΔΩΡΙΔΑΣ
“Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ”

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 84 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001 • ΔΡΧ.750 • ΤΗΛ. - FAX: 76.54.555 • ΓΡΑΦΕΙΑ: Λ. ΚΑΡΕΑ 106, Τ.Κ. 162 33
ΗΛΕΚ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ: <http://www.compuling.gr/makriyannis/pictures>

Γ. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 200 ΔΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΧΑΣΜΕΝΗ ΥΠΑΙΘΡΟ

Η ορεινή Δωριδα η μόνη περιοχή της Φωκίδας που συμπεριλαμβάνεται. Το Υπουργείο Γεωργίας δημοσίευσε το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 που αφορά επιχειρησιακά προγράμματα Αγροτικής ανάπτυξης και ανασυγκρότησης της υπαίθρου και παρεμβάσεις σε επίπεδο μεταποίησης και εμπορίας του πρωτογενούς γεωργικού και δασικού προϊόντος. Ο τομέας αυτός αφορά 40 περιοχές της χώρας και μέσα σ' αυτές περιλαμβάνεται και η Ορεινή Δωριδα. Αποτελεί μας πρώτη τάξεως ευκαιρία που θα πρέπει να εκμεταλλευτούμ συμπατριώτες μας και όχι μόνο.

Οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων στη μεταποίηση - τυποποίηση - επεξεργασία σε επιλεγμένες δράσεις των εξής τομέων φυτικής και ζωικής οργάνωσης. Κρέας, γάλα, αυγά και πουλερικά, μέλι, θηροτροφία, δημητριακά, ελατούχα προϊόντα, οίνος, αρωματικά, έλαιο, ζωοτροφές, σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό, φαρμακευτικά και ορυκτοκτικά φυτά.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν ως φορείς φυσικά πρόσωπα, εταιρείες κάθε μορφής (Ο.Α.-Ε.Ε. - Ε.Π.Ε. και Α.Ε.), συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε μορφής, νομικό πρόσωπο Δ Δημοσίου κλπ.

Ο φάκελος υποψηφιότητας με τις απαραίτητες πληροφορίες και δικαιολογητικά βρίσκεται:

- Α. Στο Υπ. Γεωργίας, Δ/ση Προγραμματισμού, Τμήμα Β, Αχαρνών 2, Αθήνα.
- Β. Σε περιφερειακές Δ/σεις Γεωργικής Ανάπτυξης στις έδρες των περιφερειών.
- Γ Στις Δ/σεις Γεωργίας και Νομαρχιών
- Δ. Στην Ηλεκτρονική Δ/ση του Υπ. Γεωργίας. Περίοδος Υποβολής αιτήσεων για το 2001 από 17-10-01 έως 2-11-01.

“ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ”

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου μας, βρέθηκε στην δύσκολη θέση να γνωστοποιήσει τις θέσεις του, για την χρήση του ονόματος του στρατηγού Γιάννη Μακρυγιάννη, στον σύλλογο Πενταπολιτών «Ο ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ» και στην «Δωρική Αδελφότητα» μέσω εξωδίκων επιστολών.

Οι ανωτέρω υπό την αιγίδα της «Δωρικής Αδελφότητας» και με οργανωτική ευθύνη του συλλόγου Πενταπολιτών «Ο ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ» προγραμμάτισαν Λαϊκούς Αγώνες Στίβου στις 12.08.01 στην Πεντάπολη Φωκίδας στην μνήμη του στρατηγού Γιάν-

νη Μακρυγιάννη. Το Διοικητικό Συμβούλιο του «ΕΥΡΙΠΙΔΗ» ισχυρίζεται με δημοσίευμα του στην εφημερίδα «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΑΠΟΛΗΣ» ότι του δόθηκε άδεια από το σύλλογό μας για τη χρήση του ονόματος του στρατηγού, ενώ στο έντυπο της η «Δωρική Αδελφότητα» εκτός από τη χρήση του ονόματος στον τίτλο του άρθρου αναφέρει σ' αυτό ότι «... όλοι οι μαραθωνοδρόμοι που έλαβαν μέρος στη Μακρυγιάννεια Διαδρομή... στα χνάρια της ίδιας διαδρομής που διήνυσε ο Μακρυγιάννης σε νηπιακή ηλικία».

Γίνεται αντιληπτό αφού δεν κράτησαν ούτε τους τύπους, ποιες είναι πλέον οι προθέσεις τους.

Αναφέρουμε ότι σε τηλεφωνική επικοινωνία μας με το σύλλογο «ΕΥΡΙΠΙΔΗ» πήραμε απαντήσεις που δεν κρίθηκαν καθόλου ικανοποιητικές και έτσι προχωρήσαμε στα μέτρα που αναφέραμε παραπάνω.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου μας με την αρωγή της Ομοσπονδίας μας θα πράξει ότι είναι απαραίτητο για να προασπίσει το όνομα και την ιστορία του Γιάννη Μακρυγιάννη.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ Β/Δ ΔΩΡΙΔΑΣ

- Εισηγητές:**
- 1) Ζήσιμος Κωνσταντόπουλος, Πρόεδρος Ομοσπονδίας
 - 2) Κων/νος Κόραμας, **Θέμα:** «Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και Εθνικά Κεφάλαια - Δυνατότητες και Προϋποθέσεις για την άντληση αναπτυξιακών Πόρων».
 - 3) Π. Γαζή και Ι. Μπουλές, **Θέμα:** «Αναπτυξιακή Παρεία της περιοχής μας. Επιτυχίες, λάθη, προοπτικές».
 - 4) Τον απόντα κ. Στριμπερη για λόγους σοβαρής απουσίας αντικατέστησε ο κ. Κοντοθανάσης Στέλιος. **Θέμα:** «Οδοποιία της περιόδου».
 - 5) Η Ζαβορίτου - Παρρά Ελένη, με θέμα ομιλίας: «Ελληνικός Πολιτισμός, Ελληνική Πα-

Στις 4 και 5 Αυγούστου στο όμορφο Διχώρι στις βουνοπλαγιές των Βαρδουσιών και στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου του Διχωρίου πραγματοποιήθηκε το Η Αναπτυξιακό Πολιτιστικό Συνέδριο.

ράδαση, Δωρικές αρετές».

Τις εργασίες του Συνεδρίου παρακολούθησαν παρακολούθησαν οι εκπρόσωποι των τοπικών διαμερισμάτων, (16 χωριών), οι εκπρόσωποι 17 Πολιτιστικών Συλλόγων, Δημοτικοί Σύμβουλοι και Δήμαρχοι, Φορείς, παρατηρητές προσκεκλημένοι.

Τίμησαν το Συνέδριο μας με την παρουσία τους οι:

- ▶ κ. Θάνος Δημήτρης, υφυπουργός Υγείας
- ▶ κ. Γκελεστάθης Νικόλαος, τέως Υπουργός, νυν Βουλευτής ΝΔ
- ▶ κ. Αγγελόπουλος, Εκπρόσω-

πος του Κ.Κ.Ε.

- ▶ κ. Καραχάλιος Απόστολος, Νομάρχης, Φωκίδος
- ▶ οι Δήμαρχοι Βαρδουσιών και Λιδωρικίου κ. Γρηγοράκης Βασίλειος και κ. Κουλουλάς,
- ▶ κ. Κουτσομήχος Κ., Πολιτευτής Ν.Δημοκρατίας,
- ▶ κ. Τριανταφύλλου Τριαντάφυλλος, Επίτιμος Πρόεδρος Ομοσπονδίας και
- ▶ ο Διευθυντής Υπουργείου Γεωργίας κ. Φραγκιουδάκης Ελευθέριος

Το Συνέδριο σημείωσε μεγάλη επιτυχία κατά την κρίση των παρόντων χάριν στις καλές προ-

σπάθειες της Ομοσπονδίας και του Συλλόγου Διχωριτών.

Όλοι οι Συνεδριοί, φορείς και παρατηρητές απεχώρησαν ευχαριστημένοι από το πνεύμα της φιλοξενίας, που επικράτησε στο Διχώρι.

Το Συνέδριο έκλεισε με παραδοσιακό γλέντι στην πανοραμική πλατεία του Διχωρίου με το υπέροχο χορευτικό του Κροκυλείου και σκόρπισε την λεβεντιά με τους θαυμάσιους παραδοσιακούς χόρους.

Ο Σύλλογος Διχωρίου βράβευσε με τιμητική πλακέτα τον θαυμάσιο ιερέα του κ. Αποστόλου Δημήτριο (για το ήθος και την ιερατική συνειδήση) και τους παλαιμάχους του ποδοσφαίρου κ. Αλούπη Θεόδωρου Σιώκο Βασιλείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΛΟΓΙΑ

Το 1854, ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών πρότεινε σε μια φυλή του Βορρά να εξαγοράσει τη γη της αντί παραχώρησης μιας άλλης περιοχής. Το κείμενο της απάντησης του αρχηγού Σητάλ θεωρείται, από τότε μέχρι σήμερα, μία από τις ωραιότερες μαρτυρίες για τη σημασία των παραδόσεων. Κάπου διάβασα ότι η απάντηση αυτή παραπονήθηκε από έναν δημοσιογράφο. Αυτό όμως δεν ισχύει τα λεγόμενα «Πώς μπορεί κανείς να αγοράσει ή να πουλήσει τον ουρανό, τη ζεστασιά της γης; Ακούγεται παράξενο αυτό. Αφού δεν κατέχουμε τη δροσιά του αέρα και τη λάμψη του νερού, πώς να τις πουλήσουμε; Το κάθε κομμάτι αυτής της γης είναι ιερό για το λαό μου. Το κάθε κλαδί, η κάθε χούφτα άμμου της ερήμου, η κάθε σιά δέντρου, είναι ιερά πράγματα στη μνήμη του λαού μου.

Οι πεθαμένοι του λευκού ανθρώπου ερχούν τη γη της προέλευσής τους, όταν ξεκινάνε τον δρόμο τους προς τα άστρα. Οι πεθαμένοι μας ποτέ δεν ερχόνανε αυτά τα βουνά και αυτές τις κοιλάδες, γιατί απεικονίζουν το πρόσωπο της Μητέρας μας. Είμαστε μέρος της γης κι εκείνη είναι μέρος από μας. Τα λουλούδια, το έλαφο, το άλογο, ο μεγάλος αετός, είναι αδέρφια μας. Οι βραχώδεις κορυφές, τα γυρά αυλάκια στους κάμπους, η ζεστασιά του σώματος του πουλιού και ο άνθρωπος - όλα είναι μέλη της ίδιας οικογένειας. Επαυμένως, όταν ο Μεγάλος Αρχηγός στην Ουάσινγκτον μας διαμνηθεί την επιθυμία του να αγοράσει τη γη μας,

πολλά απαιτεί από μας. Ο Μεγάλος Αρχηγός λέει ότι θα μας εγκαταστήσει σε τόπο, όπου θα μπορούμε να ζούμε ευτυχισμένοι. Ότι εκείνος θα είναι ο πατέρας μας κι εμείς τα παιδιά του. Θα μελετήσουμε, λοιπόν, την προσφορά του να αγοράσει τη γη μας. Δεν θα είναι όμως εύκολο, γιατί το λαμπρό νερό που κυλά στα ρέματα δεν είναι απλώς νερό, αλλά το αίμα των προγόνων μας. Αν του πουλήσουμε τη γη, θα ξεχαστεί ότι το φιδύρισμα των νερών είναι η φωνή των προγόνων μας και θα σβησθεί η μνήμη όσων γεγονότων διαδραματίστηκαν από τότε που ζούμε εδώ.

Ξέρουμε ότι ο λευκός άνθρωπος δεν καταλαβαίνει τα ήθη και τα έθιμά μας. Για εκείνον ένα κομμάτι γης έχει την ίδια αξία με σπιδήστε άλλο, ο ίδιος δεν είναι παρά ένας περσικός που φτάνει το βράδυ και εξέρχεται από τη ό,τι χρειάζεται. Η γη δεν είναι αδελφή του, αλλά μια ελκυστική γυναίκα. Κι αφού την κατακτήσει, συνεχίζει τον δρόμο του. Αφήνει πίσω του τους τάφους των προγόνων του χωρίς ενδοιασμούς. Πάφνει από τη γη ό,τι θα ήθελον περιουσία των παιδιών του και δεν τον νοιάζει. Μεταχειρίζεται τη μητέρα του, τη γη, και τον αδελφό του, τον ουρανό, σαν να επρόκειτο για αντικείμενα ή πολύχρωμους στολισμούς. Θα καταβροχθίσει τη γη αφήνοντας πίσω του μόνο εργιμά. Δεν ξέρω, τα ήθη και τα έθιμά μας είναι διαφορετικά από τα δικά σας. Η θέα των πόλεών σας τραυματί-

ζει το βλέμμα του ερυθρόδερμου. Μήπως επειδή ο ινδιάνος είναι άγριος άνθρωπος και δεν καταλαβαίνει; Δεν υπάρχει γενιά ηρωικής στην πόλη του λευκού ανθρώπου. Κανένα μέρος, όπου να ακούγονται τα φύλλα να βλαστάνουν την άνοιξη ή τα φτεροκοπήματα ενός εντόμιου. Λες κι ο ήχος ακούγεται σαν βροσιά στα αυτιά μας; Και τι απομένει απ' τη ζωή, αν ο άνθρωπος δεν μπορεί να ακούει το μοναχικό κλάμα ενός πουλιού ή την κοιφέντα των βατράχων τη νύχτα γύρω από μια λίμνη; Τι είναι ο άνθρωπος χωρίς τα ζώα; Αν όλα τα ζώα έφευγαν, ο άνθρωπος θα πέθαινε από μεγάλη πνευματική μοναξιά! Ό,τι συμβαίνει με τα ζώα, συμβαίνει και με τον άνθρωπο. Το πάντα είναι μια αλυσίδα. Ό,τι θα συμβεί με τη γη, θα συμβεί και με το παιδί της γης. Αν οι άνθρωποι φτίνουν τη γη, φτίνουν τον εαυτό τους, ένα πράγμα ξέρουμε: η γη δεν ανήκει στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ανήκει στη γη. Ο άνθρωπος δεν υπαίνει το ύψος της ζωής; είναι απλώς και μόνο ένα νήμα του. Καταστρέφοντας το ύψος, καταστρέφει τον ίδιο τον εαυτό του. Ούτε κι ο λευκός άνθρωπος μπορεί να ξεφύγει απ' αυτήν την πραγματικότητα. Ένα πράγμα είναι σίγουρο: ο θεός μας είναι και ο θεός του. Η γη Του είναι πολύτιμη. Αν την τραυματίζουμε, περιφρονούμε τον Δημιουργό. Αυτό σημαίνει τέλος της ζωής και αρχή της επώδυνης

PAULO COELHO

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ο υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας Δημήτρης Θάνος ενίσχυσε τον σύλλογό μας με το ποσό του 1.000.000 Δρχ. για την επανόρθωση και συντήρηση του καταφύγιου μας. Επίσης ενίσχυσε με το ίδιο ποσό χρημάτων το Ιατρείο Κροκυλείου για εξοπλισμό και ανακαίνιση. Τον ευχαριστούμε πολύ.
Το Δ.Σ.

ΕΒΔΟΜΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ

Το Σάββατο στις 18 Αυγούστου 2001 η Ομοσπονδία των Συλλόγων των 17 πλέον χωριών (όστερα από την ένταξη στην Ομοσπονδία του Συλλόγου του Κλήματος) της Β/Δ Δωριδας πραγματοποίησε την μεγαλύτερη Πολιτιστική εκδήλωση στο Νομό μας, το 7ο ΑΝΤΑΜΩΜΑ. Η φετινή εκδήλωση κατά κοινή ομολογία ήταν η καλύτερη των προηγούμενων. Η συμμετοχή πολύ μεγάλη, όπως και ο ενθουσιασμός των συμπατριωτών και των φίλων μας πρωτοφανής. Η ατμόσφαιρα βαθιά κατανοητική αφού ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης μας κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ, που μαζί με τους Ιερείς των χωριών μας πραγματοποίησαν υπαίθρια Θεία Αρχιερατική Λειτουργία και Αρτοκλασία κάτι πρωτόγνωρο για πολιτιστικές εκδηλώσεις.

• Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α •

Αγαπητή Ανθούλα

Η μοίρα αποφάσισε να συναντηθεί μαζί σου λίγο μετά τα μεσάνυχτα του 15 Αυγούστου στην καρυφραία στιγμή της δημιουργίας. Και ενώ εσύ έφερνες στον κόσμο την ίδια τη ζωή - για έβδομη φορά - ενώ γεννούσες ένα υγιέστατο αγγελουδί, φαίνεται πως σε ζήληψε και αποφάσισε να σου ζητήσει αντάλλαγμα και τι αντάλλαγμα! Την ίδια τη ζωή στο πρόσωπό σου. Τα δικά σου τη ζωή.

Ζήληψε τα 32 σου χρόνια, τα νιάτα σου, τα 7 σου παιδιά, και σου 'στεισε καρτέρι. Και όπως λέει κι ο ποιητής «ο κροκοτεντουσός ο χαρός» διάλεξε το σταυροδρόμι της Ερατεινής για να σ' αρπάξει για πάντα από κοντά μας μακριά απ' τα παιδιά σου, τον άντρα σου, την οικογένειά σου.

Εγίνες, τόσο νέα, η μάνα με τα πολλά παιδιά, η μάνα που η λαϊκή μουσα την έχει τόσο χιλιοτραγουδήσει!

Χρόνια, τώρα, αγαπητή Ανθούλα, ταύτισες τ' όνομά σου με τη δική μας τη ζωή στο χωριό. Σίγουρα θα πρέπει να σε κουράσαμε με τις απαιτήσεις μας. Όμως, εσύ, με το γλυκό «βάρος» της ζωής στα σπλάγχνα σου, εξακολουθούσες να μας φροντίζεις ακουραστη και απεικνιστη.

Ειλικρινά, θα μας λείψεις πολύ! Όμως, τα επτά αγγελουδία σου που με τόσο κόπο έφερες στη ζωή θα είναι εδώ να μας συντραφεύουν και να σε θυμίζουν συνεχώς.

Όλοι εμείς οι χωριανοί σου, οι φίλοι σου που γελάσαμε και διασκεδάσαμε μαζί, που συμφωνήσαμε και διαφωνήσαμε μαζί σου είμαστε εδώ, μπροστά σου, συγκεκλισμένοι από τον ζαφνικό και άδικο χαμό σου, είμαστε εδώ μαζί με τα παιδιά σου και την οικογένειά σου να σε κατευοώσουμε στο μεγάλο σου ταξίδι και να σου πούμε ότι θα μας λείψεις πολύ!

Καλό σου ταξίδι!
Τριαντάφυλλος Τριανταφύλλου

**Στη μνήμη της αγαπητής μας
Μαρίας Παπαδημητρίου**

Που πέθανε στις 08.10.2001 στο Κροκύλειο σε ηλικία 94 ετών και ενταφιάσθηκε κοντά στον συντρόφο της Σωτήρη Παπαδημητρίου, οι οικογένειες Βασιλείου Κρίτσα, Κων/νου Μπούτσικου και Ελένης Σινοπούλου προσφέρουν το ποσό των 80.000 δρχ. για τις ανάγκες του συλλόγου αντί στεφανίων.

**Στην μνήμη του Κωνσταντίνου Σαΐτη
προσφέρουν για τις ανάγκες του συλλόγου**

Η οικογένεια Λόλας Γεωργίου Σαΐτη 20.000 δρχ.
Η οικογένεια Ελευθερίας Θεοδώρου Σαΐτη 20.000 δρχ.
Η οικογένεια Παναγιώτη Κουτσούκου 10.000 δρχ.

Η κυρία Ζέτα Μαντάλα πρόσφερε στον συλλογο 10.000 δρχ. στην μνήμη Αθηνάς Ψάττα.

Η Ομοσπονδία Συλλόγων Β.Δ. Δωριδών ενίσχυσε τον συλλογο μας με 100.000 δραχμές για τις καλοκαιρινές παραστάσεις του χορευτικού μας.

Ευχαριστούμε πολύ.

Η κυρία Ντίνα Αθ. Κρίτσα προσφέρει στην μνήμη του συζύγου της Θάνου Κρίτσα και του κουινιάδου της Παπαγρηγόρη Κρίτσα το ποσό των 20.000 δρχ για τις ανάγκες του συλλόγου.

Ο συγκριανός μας Χαράλαμπος Λιακίωνης του Χρήστου και της Κατίνας έχει αρχίσει να εργάζεται ως γιάτρος στο St. George Hospital του Hamilton οπταίο. Του ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία. Στην φωτογραφία, ο Χαράλαμπος με την οικογένειά του.

**Αθανάσιος Παγώνης
του Ανδρέα και της Βασιλικής.**

Γεννήθηκε στο Κροκύλειο στις 2 Οκτωβρίου του 1945 σε χρονιά δύσκολης επιβίωσης.

Στις 30 Αυγούστου του 1969 παντρεύτηκε τη Δήμητρα Ράπη και απέκτησαν δύο παιδιά, τον Ανδρέα και την Βάσω.

Το 1970 ταξίδεψε στην Αμερική για μια καλύτερη τύχη, όπου παιδεύτηκε και αγωνίστηκε για την οικογένεια του έτσι ώστε να επιτύχει όλα όσα είχε δημιουργήσει.

Το 1982 επέστρεψε στην Ελλάδα όπου ασχολήθηκε με την μαναβική - μπακαλική διατηρώντας δικό του κατάστημα στην περιοχή των Ιλισίων.

Σε ηλικία όμως 56 ετών και ενώ ταξίδεψε με κατεύθυνση προς το αγαπημένο του χωριό, στην εθνική οδό Διστόμου - Ιτέας, το νημά της ζωής του κόπηκε τόσο άδικα και απροσμενα όπου συγκλόνισε τη μικρή κοινωνία του χωριού μας καθώς και όλων των φίλων του στην Αθήνα.

Ο χαμός του πολυαγαπημένου μας Θανάση ήταν τόσο ζαφνικός και θα μας λείψει το γέλιο και το καλαμπουρί του.

Η μνήμη του θα παραμείνει ζωντανή για την οικογένεια του και σκοπός της είναι να επιτύχει και να διαμορφώσει έτσι όπως και ο ίδιος ήλπιζε και επιθυμούσε.

ΓΑΜΟΣ

Στις 9 Ιουνίου, στο Κάλλιο έγινε ο γάμος του Χρίστου Τσαγγούρνου, από την Πεντάπολη και της Παρασκευής Αλεξάνδρου Χορταριά από το Κάλλιο. Ήταν ο πρώτος γάμος που έγινε στην καινούργια εκκλησία 'Ευαγγελισμός της Θεοτόκου', η οποία κτίστηκε το 1996 σε αντικατάσταση της παλαιάς που βυθίστηκε μαζί με όλο το χωριό στη Λίμνη του Μόρνου.

Όλοι οι Καλλιώτες τους εύχονται να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΤΙΜΗ ΠΙΑ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Ο κ. Ευάγγελος Περίγκας προήχθη επαξίως σε αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου. Η προαγωγή είναι ανταξία του ήθους, του ακεραίου χαρακτήρα και της επιστημονικής του κατάρτισης.

Όλοι οι Κροκυλιώτες συγχαίρουν τον εκλεκτό χωριανό τους και του εύχονται υγεία και ευτυχία.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Η Γεωργία (Γιούλη) Τριανταφύλλου, κόρη του Τριανταφύλλου και της Λίας Τριανταφύλλου έλαβε το πτυχίο της Ιατρικής από το Πανεπιστήμιο Πατρών στις 8/10/2001

Είμαστε βέβαιοι ότι η αγαπητή Γιούλη με την εργατικότητα και το ήθος που την διακρίνει θα λαμπρύνει στο χώρο της Ιατρικής μεγαλώνοντας ακόμα περισσότερο την αλυσίδα των γιατρών του Κροκυλείου.

Της ευχόμαστε από καρδιάς καλή σταδιοδρομία και της εκφράζουμε τα πιο θερμά μας συγχαρητήρια

Με πολλή αγάπη
Μιλτιάδης Ζωγράφος

Όσοι ενδιαφέρονται να επισκεφθούν
το καταφύγιο, να επικοινωνούν με την
κ. Ψήττα τηλ.: 7516463

**ΤΟ
ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ**

Τρίμηνη Έκδοση του Συλλόγου
Κροκυλιωτών Δωριδών
«Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ:
Λεωφόρος Καρέα 106, 162 33 Καρέας
Τηλ.: 76.54.555

Σύνταξη:
Δ.Σ. Συλλόγου

Υπεύθυνος προς το Νόμο
ΝΙΚΟΣ ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
Μίνως 20, 117 43 Αθήνα
Τηλ.: 90.10.819 • 90.17.988

Εμβόσματα Εσωτερικού - Εξωτερικού
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΪΤΗΣ
ALFA BANK
172 - 002101 - 021587

Συνδρομές:
Εσωτερικού: 3.000δρχ.
Εξωτερικού: 20 δολάρια

FILMS - MONTAZ:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Πελλήνης 2, Αθήνα
Τηλ.: 82.22.400 • Fax.: 82.50.636

ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ

12.09.2001
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΑΜΦΙΣΣΑ

Προς: Πίνακα Αποδεκτών.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 13/12.09.2001

ΘΕΜΑ: Μελέτη αποκατάστασης Αγιογραφιών Σπύρου Παπαλουκά Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας Άμφισσας

Σε εφαρμογή των πορισμάτων του Συνεδρίου «Ο Σπύρος Παπαλουκάς και οι Αγιογραφίες του στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Προστασία και διατήρηση του έργου του» που έγινε στην Άμφισσα τον Μάιο του έτους 2000 ο Δήμος Άμφισσας ανέθεσε την σύνταξη μελέτης για την αποκατάσταση του γραπτού διάκοσμου (Αγιογραφιών) του Σπύρου Παπαλουκά στον «Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου» στην Άμφισσα στην κ. Ελίζα Πολυχρονιάδου, Συντηρήτρια - Μουσειολόγο με σημαντικό έργο στον σχετικό τομέα.

Στο πλαίσιο της εκπόνησης της μελέτης από την κ. Ε. Πολυχρονιάδου και τους συνεργάτες της, μαθητές του Εικαστικού Εργαστηρίου του Δήμου Άμφισσας συμμετέχουν με ενθουσιασμό στο πρόγραμμα χαρτογράφησης των φθορών υπό την εποπτεία του κ. Γ. Σκυλαγιάννη.

Στις 08.12.2001 θα παρουσιαστεί στο Πνευματικό κέντρο του Δήμου Άμφισσας η μέχρι τότε εξέλιξη της μελέτης και θα ακολουθήσει Σεμινάριο με θέμα: «Η συμβολή της Αρχαιομετρίας στη διάσωση της Πολιτιστικής κληρονομιάς, η περίπτωση του γραπτού διάκοσμου του Σπύρου Παπαλουκά στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου» στην Άμφισσα» με την συμμετοχή διακεκριμένων Ελλήνων και ξένων επιστημόνων.

Το Σεμινάριο τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου Άμφισσας και η επιστημονική του οργάνωση γίνεται από το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του τμήματος Μεσογειακών σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου υπό την καθοδήγηση του συμπατριώτη μας δελφιώτη καθηγητή κ. Ιωάννου Λυριτζή.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ

Πίνακας αποδεκτών:
Εφημερίδες Νομού

Η απαντησή μου στις επιστολές των τριών φίλων

Γράφει ο Βασίλειος Γρηγ. Κρίτσας

Αγαπητοί συγχωριανοί

Είναι γνωστό σε όλους σας ότι στο προπροηγούμενο φύλλο της εφημερίδας «ΤΟ ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ» δημοσιεύτηκε επιστολή μου, την οποία είχα διαβάσει στην «ιστορική» συνέλευση του Συλλόγου μας, διότι ύστερα από μερικούς αιώνες έγινε η δεύτερη κάθοδος των Δωριέων με σκοπό τώρα να κατακτήσουν το Σύλλογο, για να μπορούν να συνεχίσουν το καταστροφικό τους έργο χωρίς κανένα εμπόδιο, χωρίς καμία αντίρρηση, εις βάρος του χωριού μας.

Στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας δημοσιεύτηκαν ανοιχτές επιστολές και απαντήσεις στο άρθρο μου «ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ ΟΡΑ ΜΗΔΕΝ» και είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω και να πω όλα δεν είπα στο προηγούμενο άρθρο. Οι απαντήσεις μου θα δοθούν με τη σειρά που δημοσιεύονται στην εφημερίδα αρχίζοντας από τον αγαπητό κ. Τριανταφύλλου.

Αγαπητέ Λάκη,

Σε διαβεβαιώνω ότι ο Βασίλης ο Κρίτσας δεν έπαψε ούτε θα πάψει να είναι ο ακούρατος και ανιδιαιτελής αγωνιστής για το καλό του χωριού μας, μάρτυρές μου το σύνολο των Κροκυλιέων πλην πλην ελαχίστης αμελητής μειονότητας, ώστε να μπορούμε να περισώσουμε κάτι και να φτάσει το Κροκύλειο εκεί που ήταν και εκεί που του αξίζει, το ποιος φταίει το αφήνω στην κρίση σας. Ο Ιωάννης Μεταξάς είπε το ΟΧΙ όταν έλαβε το τηλεγράφο, ούτε πριν ούτε μετά. Η δημοσίευση του άρθρου μου έγινε όχι επιλεκτικά όπως γράφεται όλα σας, έγινε, γιατί έγιναν φανεροί πλέον οι σκοποί σας αγαπητέ Λάκη. Εσύ τι έκανες για την επίτευξη της συνεργασίας, μετά το αποτέλεσμα των εκλογών έγινε λαγός, ίσως πήγατε στη Γλυφάδα να ματαιώσετε την παραγγελία στο κέντρο που είχατε κλείσει για να γιορτάσετε τα επινίκια.

Θα έπρεπε να δημοσιευθεί η κατ' εξακολούθησαν κινδυνολογία σας, τότε παίρνουν την έδρα του Δήμου, τότε κάνουν το Ξενοδοχείο Δημαρχείο, κλπ. κλπ., τότε μας είπες ότι το Μάρτη το Ξενοδοχείο μας μαζί με το Μουσείο της Αρσιτίνας βγαίνουν στο σφυρί γιατί ο Δήμος χρωστάει 7 εκατομμύρια και άλλα τέτοια. Πιστεύεις Αγαπητέ Λάκη ότι η δημοσίευση αυτή τινάζει τις προτάσεις συνεργασίας στον αέρα. Κάνεις τρομερό λάθος, γιατί με τον κ. Ράπτη δεν είναι δυνατόν να επτευχθεί συνεργασία όχι με το Σύλλογο αλλά ούτε και με εσάς τους άμεσους συνεργάτες του. Και ερωτώ. Γράφεις ότι εισηγήθηκε για την εγκατάσταση του καλοριφέρ στο Σχολείο, φυσικά όχι για τα 2 «Αλβανία» αλλά για τις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, πρέπει κάποτε να λέμε τα πράγματα με τ' όνομά τους.

Η άρον-άρον μεταφορά του Σχολείου όπως γράφεις, έπρεπε να είχε γίνει πριν από πολύ καιρό ώστε να μην δεινοπαθήσουν δασκάλες και παιδιά, βέβαια μ' αυτό έχασε τη δουλειά του ο επιτετραμένος για την παρακολούθηση της κανονικής λειτουργία του Σχολείου και ενημέρωσε τηλεφωνικά τον κ. Προϊστάμενο στην Αμφισσα. Εσύ αγαπητέ Λάκη εισηγήθηκες για το καλοριφέρ στο Σχολείο, το οποίο φυσικά πήκε.

Μάθε λοιπόν ότι οι άμεσοι συνεργάτες σου, που σου τράβηξαν και σου τραβάνε το χαλί κάτω από τα πόδια σου, εισηγήθηκαν στο Γραφείο Εκπαίδευσης ότι το αρχαίο δεν χρειάζεται Δάσκαλος στο Κροκύλειο διότι η μητέρα που έχει τα 2 παιδιά θα φύγει, τι θα γίνει το καλοριφέρ; ρωτήθηκες γι' αυτό. Ναι ή όχι; για μένα ΟΧΙ. Γράφεις ότι ως Αντιδήμαρχος ήσουν για αρκετούς μήνες χωρίς καμία αρμοδιότητα, καθώς κάκιστα, έψαξες να βρεις γιατί γινόταν αυτό και ποια ήταν η γενεσιουργός αιτία, απ' ότι φαίνεται ΟΧΙ, τι έκανες; Τίποτε. Εγώ αγαπητέ Λάκη στην περίπτωση αυτή για να διαφυλάξω το γήτρο μου και την αξιοπρέπεία μου θα υπέβαλα αμέσως την παραίτησή μου. γράφεις ότι καταψήφιστες για τη θέση του Προέδρου της Ξενοδοχειακής Επιχείρησης Κροκυλίου, γιατί; απλούστατα ο κ. Ράπτης ως συνήθως, είχε ορίσει τον εαυτό του ως Γενικό Δ/ντή, Επιθεωρητή, Προϊστάμενο, κλπ. της επιχείρησης καθώς και επιλεκτικά 2 άλλους Κροκυλιώτες για να έχει το 3-2 στις συνεδριάσεις, για να κάνει α.τι θέλει, και περιμένεις εσύ να ψηφίσουν τον 4ον Κροκυλιώτη; Μα τόσο αφελής είσαι; Παρ' όλα αυτά, ποια ήταν η στάση σου απέναντι στο χαλί του Ξενοδοχείου, που κι εσύ έβλεπες και παραπονιόσουν; Σιωπή! καταψήφιστες για τη θέση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, φυσικά ήταν,

γιατί οι έμπεροι πολιτικοί βλέπουν μακριά και έπρεπε να προσεγγίσει φανερά πλέον τον επικεφαλής της μειοψηφίας, γιατί αύριο δεν ξέρουμε τι γίνεται. Η παραίτησή σου από την Αντιδημαρχία έγινε 2 ημέρες πριν σου κοινοποιήσουν την απόφαση ότι λόγω χιλιομετρικής απόστασης δεν είχες το δικαίωμα να είσαι Αντιδήμαρχος. Σκέφτηκες ποιος ή ποια σου έσοκισαν το λάκκο και έπεσε μέσα; Γράφεις ότι η δημοσίευση της επιστολής μου έγινε όπλο στα χέρια των «άσπονδων φίλων μας». Ποια είναι τα κρίσιμα θέματα του χωριού μας, και ποια τα δημιούργησαν; η απάντησή σας εύκολη, ο Κρίτσας και ο Σύλλογος, παλιά δουλειά μας κόκκινο, το άσπρο μαύρο κλπ. κλπ. Η φράση την οποία εσύ αγαπητέ Λάκη θεωρείς εντελώς απαράδεκτη, για μένα είναι ο επικετέστερος χαρακτηρισμός που μπορούσε να ειπωθεί για την κρατούσα σήμερα κατάσταση στο χωριό μας. Την ευθύνη για όλα αυτά την έχετε εσείς και μόνον εσείς, ούτε εγώ ούτε ο Σύλλογος. Αφού ύστερα από τόσα κάπν από τη μέση χτυπήματα δεν αφηνιστήκες φίλε Λάκη, η ευθύνη είναι ακέραια δική σου. Θυμάσαι όταν ήρθες στο χωριό και είχες πάρει την απόφαση να είσαι υποψήφιος με ριψώσε; Βασίλη βέβαια τη γνώμη σου, σε τι λέω και σπαντός, όλοι δέχονται την υποψηφιότητά μου αλλά μου λένε δεν θα συνεργαστείς με το Ράπτη. Εγώ σου απάντησα; Έχεις και νουν και γνώση, είναι καθαρά επιλογή δική σου. Γιατί δεν τον ήθελα; Έτσι αγαπητέ Λάκη ήρθε η 7 Απριλίου 2001 και άκουσες κατά τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου από Δημοτικό Σύμβουλο τη μεγάλη αλήθεια, «δεν μπορεί να καταλάβω πως ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου σύρεται από τον κλητήρα του και ότι συσπειρωθήκατε γύρω από τον Ζημιόγιο αίτιο και κατασπαράξατε, ο.π. απέμεινε από το κομμάρι του ήδη νεκρού Ξενοδοχείου». Ούτε και αυτό άγγιξε κάποια χορδή να σου υπενθυμίσει ότι εδώ πλέον το μόνο που απομένει είναι η παραίτηση, πράγμα που και τώρα δεν έκανες, είσαι λοιπόν άξιος της τύχης σου. Έχασες ακόμη ότι ο Μιλτιάδης Ζωγράφος, ο Γιάννης Καρκαβίτσας, εσύ και εγώ καθήσαμε στο εδώλιο του κατηγορούμενου για ένα τηλεγράφημα που στείλαμε τότε σαν Σύλλογο στο χωριό, για το πραξικόπημα που έκανε ο κ. Ράπτης για τα αποτελέσματα των τότε Κοινοτικών εκλογών. Και αν παρ' όλα αυτά υποστηρίζεις ότι παρέμεινες για να προσπαθήσεις τα συμφέροντα του χωριού μας του Δήμου και όχι μόνο, ποιες συγκεκριμένες ενέργειες σε βγαίνουν από τη θέση του αμέτοχου θεατή;

Και τώρα θα απαντήσω στην ανοιχτή επιστολή του Τάσου Παπανδρέου

Αγαπητέ Τάσο είσαι έξυπνος και γνώστης πολλών πραγμάτων, άρα ξέρεις ότι η σωπή για κάτι σημαίνει αποδοχή, αυτό έκανες και κάνεις ακόμα. Ξέρω το χαρακτήρα σου πολύ καλά και αυτό είναι το γεγονός που με προβληματίζει περισσότερο, γιατί ποτέ σου δεν χαιρόμουν σε κανέναν εδώ όμως ταυτίστηκες, γιατί αγαπητέ Τάσο; Μήπως θυμήθηκες τη διενέργεια των επαναληπτικών Κοινοτικών εκλογών στο χωριό μας, που έγιναν με την ευγενική κατά τα άλλα φροντίδα του εκλεκτού σου σήμερα κ. Ράπτη; Πιθανόν, και θέλεις να ανταποδώσεις Δικαίωμά σου.

Το έργο σας αγαπητέ Τάσο, τόσο το δικό σου όσο και του αγαπητού Λάκη δεν αμειβήθηκε από κανέναν, μόνον σας δώσατε κλωστή στην καρδιά που ήταν συγκεντρωμένο όλο το έργο σας και το σκορπίσατε στα σκουπίδια. Δίκαια λοιπόν εισπράξατε τον αρμόζοντα χαρακτηρισμό. Με τη σειρά μου αγαπητέ Τάσο δεν σου κρύβω ότι πολλές δεκάδες Κροκυλιώτες απ' όλο τον κόσμο με πήραν τηλέφωνο για να με συχαρούν για όσα έγραψα.

Τέλος θα σταθώ περισσότερο στο δημοσίευμά του κ. Ράπτη, του ανθρώπου που άλλα λέγει, άλλα σκέπτεται και άλλα κάνει. Του ανθρώπου που πάντα προσπαθεί να αποδείξει το άσπρο μαύρο και να διαστρεφώνει την αλήθεια. Του ανθρώπου που έχει δημιουργήσει γύρω του μια ομάδα η οποία εκτελεί πιστά τις εντολές χωρίς καμία αντίρρηση.

Εγώ κ. Ράπτη στο άρθρο μου είπα για ορισμένα έργα συγκεκριμένα. Εσύ όμως ακολουθώντας την πάγια τακτική σου να θολώνεις τα νερά, να απηροσανατολίζεις τους αναγνώστες ή τους ακράστες σου και να δημιουργείς εντυπώσεις δεν απαντάς σε ό.π. σε ρώτησα αλλά δημοσίευες όσα έργα έγιναν τις τελευταίες δεκαετίες από διάφορους Προέδρους και τα περισσότε-

ρα είναι έργα που έγιναν όχι με αντικειμενικά κριτήρια αλλά για την εξυπηρέτηση συγγενών φίλων κλπ.

Όμως κ. Ράπτη λόγω του μεγάλου αριθμού των έργων που έφτιαξες, Εξέχασες τα σπουδαιότερα, το δρόμο Κουμμεντάρι-Κροκύλειο που έφτιαξε ο αναμφισβήτητος αντικειμενικός και εργατικός Πρόεδρος που πέρασε από το Κροκύλειο τον 20ο αιώνα αιώνιατος Αθανάσιος Καντάς.

Το δεύτερο έργο που εξέχασες είναι η κατασπατάλη των 50 εκατομμυρίων για τη δήθεν παραλλαγή του υπάρχοντος δρόμου.

Κύριε Ράπτη σε διαβεβαιώ ότι ήμουν, είμαι και θα είμαι υπέρ των έργων γενικά, αρκεί αυτά να γίνονται με αντικειμενικά κριτήρια και όχι υποκειμενικά, αρκεί να λέμε την αλήθεια και να μην βαπτίζουμε έργα άλλων σαν δικά μας, για εντυπωσιασμό και παραπλάνηση.

Δεν θα σχολιάσω όλα τα έργα που απαριθμείς, 20 συνολικά, θα σταθώ σε ελάχιστα όπως την πλακόστρωση της πλατείας και την κατασκευή της πέτρινης βρύσης που έγιναν επί Προεδρίας σου, γιατί έτυχε να είσαι Πρόεδρος εσύ, την έμπευσες και τις ενέργειες για τη χορήγηση της σχετικής πίστωσης είχαν οι εκλεχτοί και αγαπητοί συγχωριανοί μας πλέον, το εκλεκτό ζευγάρι ο κ. Κώστας και η κ. Ξανθούλα, φτάνει πια κ. Ράπτη όχι άλλη παραπληροφόρηση. Στο θέμα επέκτασης της αποχέτευσης, το με αριθμό 5 λέγω τα εξής:

«Έφτιαχες εσύ να υπεργολάβος το δρόμο καρμανιόλα από το σπίτι Πηνελόπης Παπαδημητρίου μέχρι το Κον. Γραφείο και Μύσσο και είπες ότι, αφού θα τοιμεντοστρωθεί ο δρόμος θα βάλουμε σωλήνα για αποχέτευση να μην πάμε μετά το τσιμέντο, σωστό και λογικό, όμως σταμάτησες κάτω από το σπίτι του Κώστα Λοικόπουλου και όχι στο δικό μου που γράφεις, αυτό είναι γνωστό και αποδεικνύεται ολοφάνερα. Για την επέκταση της αποχέτευσης προς τη γειτονιά Μότσω, ναί, έγινε με καθαρά υποκειμενικά κριτήρια και μην προσπαθείς να κρυφτείς πίσω από το δάχτυλό σου, αυτό είναι αδύνατο.

Θα σταθώ επίσης σε δύο έργα ΠΡΟΚΛΗΣΗ που έγιναν φέτος. Το ένα είναι το με αριθμό 11 που λέει: Τοιμεντοστρωτήρι από επαρχικό δρόμο έως οικία Φώτη Μαργαρίτη και έως οικία Κώστα Βλασίου. Για την αποκατάσταση της αλήθειας και μόνον, η φράση έπρεπε να γραφεί ως εξής: Τοιμεντοστρωτήρι του δρόμου από την είσοδο του κτηματός μου μέχρι το τέλος του, μήκους πάνω από 150 μέτρα, με κατασκευή τοίχων αντιστήριξης της οικίας μου, με πάχος του οδοστρώματος μέχρι 20 πόντους σπλισμένο με πλέγματα κλπ και για να δικαιολογηθούν όλα αυτά προχωρήσαμε και πιο πέρα για να εξυτηρηθούμε κάποιους και κοντά σ' αυτούς ωφελήθηκαν και κάποιοι που βρέθηκαν στο ίδιο βεληνεκές. Δεν σταματήσαμε όμως εδώ, στο κομμάτι αυτό τοποθετήθηκαν 7 κολώνες της Δ.Ε.Η. με ανάλογα φωτιστικά σώματα, για να βλέπουν οι αλεπούδες που θα παρελαύνουν στο χαλά, όταν άλλοι συγχωριανοί μας σήμερα χρησιμοποιούν φακό για να περάσουν από διάφορα σημεία του χωριού. Δεύτερο έργο είναι το με αριθμό 12, πλακόστρωση πεζόδρομου «ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ» από Μεγάλες Βρύσες έως οικία όχι Αργύρη Μαχά αλλά Τριαν. Τριανταφύλλου. Και ερωτώ: Αυτό κ. Ράπτη είναι τα έργα που στόλισαν το χωριό μας, ή είναι τα έργα που εξασφάλισαν τις ιδιοκτησίες μας; Φυσικά δεν περιμένω απάντηση, γιατί όπως έκανες και στο προηγούμενο δημοσίευσμά μου άλλα ρωτούσα και άλλα απάντησες, η πάγια τακτική σου. Για να μην παραληρηθώ όμως και θεωρηθώ ότι είμαι κατά των έργων λέω το εξής: ποιος θα έλεγε κάτι αν τα χρήματα αυτά δίνονταν για τη Μεγάλη Βρύση ή την αποπεράτωση της πλατείας; αυτά είναι τα στολίδια του χωριού μας οι όχι αυτά που έγιναν, ή έστω αν γινόταν με ένα απλό τοιμεντο ο δρόμος για τον κάτω μαχαλά, να περνούσαν και αυτοί οι άνθρωποι το χειμώνα, δεν ζήτησαν πλακόστρωτα ή τις καλλυγραφίες που φτιάξατε στη γειτονιά σας, ειδικά αυτά τα έργα κ. Ράπτη είναι καθαρή πρόκληση για το δημόσιο αίσθημα και μην ξεχνάτε τη φράση «ΦΩΝΗ ΛΑΟΥ, ΟΡΓΗ ΘΕΟΥ». Και άλλα από τα αναφερόμενα έργα είναι άλλα σχολιασμού, γιατί αναφέρουν ανακριβείς και σε τελευταία ανάλυση ορισμένα έργα έγιναν γιατί έπρεπε να γίνουν από την εκάστοτε Κοινοτική αρχή που σκοπό έχει να φροντίζει για την εξυπηρέτηση όλων των κατοίκων, φυσικά με χρήματα που χορη-

γεί το Κράτος και όχι από την τσέπη τους, ο καθένας μας ως βγάλει μόνος του τα συμπεράσματά του.

Μετά το κατεβαστό των έργων που απαριθμεί ο κ. Αντιδήμαρχος και Πρόεδρος Κροκυλίου γράφεις ότι εγώ δεν βλέπω έργα γιατί έχω πρόβλημα όρασης και πρέπει να επισκεφτώ οφθαλμίατρο, σας διαβεβαιώνω κ. Ράπτη ότι πήγα σε οφθαλμίατρο και μου είπε ότι, αν όλοι είχαν τη δική σου όραση εμείς θα τα κλείναμε τα ιατρεία. Πρόβλημα όχι μόνον όρασης αλλά και ακοής και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό, έχετε εσείς κ. Ράπτη και καλόν είναι να το φροντίσετε όσο είναι καιρός. Δεν έβλεπες και δεν άκουγες όταν φώναζα ότι στο Ξενοδοχείο τρέχουν ακόμα και σήμερα νερά; Τι έκανες;

Δεν άκουγες και δεν έβλεπες κ. Ράπτη ότι επί 1 1/2 χρόνο περίπου οι ενοικιαστές έπαιρναν ρεύμα από τον Κοινοτικό φωτισμό της πλατείας; Δεν έβλεπες κ. Ράπτη ότι το Ξενοδοχείο έγινε αποθήκη ζωστροφών; Δεν βλέπετε το χαλί που έχει το Ξενοδοχείο σε όλους τους χώρους του και φιλοδοξούμε να φιλοξενησούμε επισκέπτες;

Ε, όχι κ. Διευθυντά της Ξενοδοχειακής επιχείρησης όσοι ήρθαν δεν ξανάρχονται. Δεν είδες και δεν άκουσες ποτέ σου τις χειρονομίες και τα λόγια που λέγονταν όχι μόνον στους ντόπιους αλλά και στους ξένους; τι έκανες; Τίποτε απολύτως. Δεν είδες και δεν άκουσες ότι άνθρωποι που αναγκάστηκαν να μείνουν στο Ξενοδοχείο μόνον τους φρόντισαν για την απολύμανση και καθαριότητα του χώρου; Δεν βλέπεις κ. Ράπτη ότι όλοι οι Κροκυλιώτες μη εξαιρουμένων και των τοπικών αρχόντων μας έφευγαν και φύγουν να πάνε σε άλλα χωριά να φάνε; Γιατί; στο δικό μας χωριό ήρθαν ποτέ να φάνε; Τι φταίει; Εσύ που φροντίζεις για όλα όπως λες δεν σε προβληματίζει αυτό;

Ευτυχώς κ. Ράπτη που οι μάχες που δώσατε για την έδρα του Δήμου ήταν άσφαιρες και δεν πάθατε κάτι να ορφανέψει το χωριό. Την έδρα την πήρε το Κροκύλειο επειδή είχε όλες τις προϋποθέσεις, όλα τα άλλα γράφονται και λέγονται για λόγους αυτοπροβολής και εντυπωσιασμού. Από τα γραφομένα σου κ. Ράπτη αποδεικνύεται ότι δεν είσαι μόνον καλός μαχητής αλλά και καλός δρομέας. Πότε έπερδες στην Αμφισσα στη Μητρόπολη για παπά; όταν ύστερα από την αναφορά των κατοίκων του Κροκυλίου στην οποία υπέγραψες πρώτος, πάντα με υστεροβουλία, σε κάλεσε ο Δεσπότης, σαν Πρόεδρο του Χωριού, για να σου πει ότι προς το παρόν δεν υπάρχει άλλη λύση από αυτήν του Παπα-Αποστόλη και μάλιστα σου είπε ότι αυτός δεν έχει αυτοκίνητο και του απάντησες, δεν περτάζει, εγώ θα πηγαίνω να τον παίρνω, μπορείς να μας πεις πόσες φορές πήγες; φρόντισες όμως να ορίσει και έντημο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, λήγη ντροπή κ. Ράπτη δεν βλάπτει, σχεδόν τα ίδια πρόσωπα ήταν και στο προηγούμενο Συμβούλιο, τότε ήταν όπμοι και τώρα έγιναν τίμιοι; και πάλι λέγω ΝΤΡΟΠΗ; Πέρα όμως από τα προτερήματα του μαχητή και του δράματι έχεις και το προτέρημα του παλαιστή, εδώ λες αλήθεια διότι σε έβλεπα πολλές φορές ιδρωμένον και κατάκοπον να αλλοζίζεις φανέλα γιατί πόλεμες να ξεκαθαρίσεις το ιδιοκτησιακό καθεστώς του καταφυγίου και της Ντισκοτέκ, ευτυχώς όμως που η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου σε βοήθησε και ανόσωνες λίγο, γιατί τα ανέλαβε ο Σύλλογος και ήσυχασες πλέον, η πάλη όμως συνεχίζεται για να διατηρήσεις σε λειτουργία όλα τα παραπάνω, για όλα αυτά οι Κροκυλιώτες σου υποσχόμαστε ότι στις επερχόμενες εκλογές δεν θα σου βάλουμε 1 σταυρό αλλά 2 ο καθένας, έτσι θα μπορείς να κομπάζεις για τους ψήφους που θα πάρεις δικαιολογημένα, αφού σήμερα κομπάζεις για τους 90 ψήφους που πήρες στις προηγούμενες εκλογές και σε έκαναν να πιστεύεις ότι έχεις «το αλάθητο του Πάπα», Εσχνάς όμως ότι αυτοί οι ψήφοι ήταν προϊόν της «αποτυχημένης προξενιάς» και δόθηκαν στο όνομα του Τριαν. Τριανταφύλλου.

Τέλος κ. Ράπτη γράφεις ότι εσείς δεν κάνετε χαρακτηρισμούς και δεν κατονομάζετε τις ομαδούλες που συνεργάστηκαν και δούλεψαν εις βάρος του χωριού μας. Αυτή τη φορά λέω μια μεγάλη, ίσως τη μοναδική αλήθεια στη ζωή σου, πως μπορείς να κακοχαρακτηρίσεις και να κατονομάσεις τον εαυτό σου και την παρέα σου; Τέλος το ποιος είναι ο Βασίλης ο Κρίτσας το ξέρει πολύ καλά όλος ο κόσμος, όπως ξέρει και ποιος είναι ο Γιώργος ο Ράπτης.

Οι άνεμοι στην ελληνική μυθολογία

Της **Αθανασίας Γιαλούρη - Αρχαιολόγου**

Ισχυρές οι πνοές των ανέμων στην Ησιόδεια Θεογονία. Στο έπος αυτό, όπου καταγράφεται η γένεση των Θεών και η δημιουργία από αυτούς του κόσμου, οι φυσικές δυνάμεις, όπως οι άνεμοι, δεν είναι παρά προσωποποιημένες θεότητες, γόνοι θεών, που γεννούν κι αυτοί με τη σειρά τους άλλα δαιμονικά όντα.

«Κι η Αυγή με τον Αστροίο γέννησε τους δυνατοκαρδους ανέμους και τον ξαστερωτή τον Ζέφυρο και τον γοργόδρομο Βορέα και τον Νότο, ερωτικά με τον θεό σαν πλάγιασεν η θεία».

(Ησιόδ. Θεογονία 378-380, μεταφρ. Π.Λεκατσά).

Αλλά αν στον Ησιόδο είναι συχνός ο λόγος για τους ανέμους, τι θα λέγαμε για τα Ομηρικά έπη! Εκεί που οι άνεμοι αντιβουίζουν στα δάση, ανταριάζουν το πέλαγος ή αρπάζουν ξαφνικά τους θνητούς για να τους οδηγήσουν στον άλλο κόσμο.

Στους τρεις ανέμους του Ησιόδου, τον Ζέφυρο, τον Βορέα και τον Νότο, προσθέτει ο Όμηρος και τον Εύρο (Οδύσσεια, ε 295-96), που είναι ανατολικός, ή νοτιοανατολικός, όπως χαρακτηρίζεται στο «Ωρολόγιον του Ανδρονίκου του Κυρρήστου» (Πύργος των Ανέμων). Στο ακοδόμημα αυτό της Ρωμαϊκής Αγοράς στην Αθήνα, του δεύτερου τέταρτου του 1ου αι. π.Χ. εικονίζονται και επιγράφονται όχι μόνο οι κύριοι άνεμοι αλλά και οι ενδιάμεσοι. Όπως ήταν φυσικό, η ονοματολογία των ανέμων πλουτίστηκε με τον καιρό και με την πρόοδο της επιστημονικής γνώσης. Ωστόσο δεν συνυφαινούνται όλων των ανέμων τα ονόματα με μυθολογίες.

Ο Ζέφυρος, ο Βορέας, ο Νότος εξουσίαζαν με τη δυναμική παρουσία τους αιθροούσαν ευεργετικά αλλά και συχνά κακόβουλα απέναντι στους ανθρώπους.

Υπήρχαν όμως και άλλοι συναφείς δαίμονες, όπως οι Βορεάδες, οι Αρπυιες, ο Τυφώνας. Από του Τυφώνα τη σπορά πάλι άνεμοι διάφοροι, που δεν κατονομάζονται στο έπος, ήταν ο φόβος και ο τρόμος των θνητών (Ησιόδ. Θεογ. 869-880).

Με ιεροτελεστίες και μαγικές πρακτικές

προσπαθούσαν να εξημερίσουν τους ανέμους οι αρχαίοι και όριζαν ειδικούς λειτουργούς για το σκοπό αυτό στην Αττική ήταν οι «Ευδάνεμοι», στην Κόρινθο, οι «Ανεμοκοίται».

Ακόμη και για τον Εμπεδοκλή παραδίδεται ότι προέβη σε μαγικές πράξεις για την κατάπαυση των «επσειών» (Διογ. Λαέρτ. Β, 2, 60).

Αλλά και μυκηναϊκή εποχή το ίδιο θα συνέβαινε, αφού μαρτυρείται ήδη από τότε το αξίωμα της «ιέρειας των ανέμων» (a-ne-mo-i-je-re-ja).

Ο περιηγητής Πausανίας (2, 12, 1) αναφέρει επίσης ότι στην Τιάνη, κοντά στην Κόρινθο, υπήρχε βωμός των ανέμων, όπου ο ιερέας «ανά παν έτος θύει, δρα δε και άλλα απόρρητα εις βόθρους τέσσαρας, ημερούμενος των πνευμάτων».

Ο Ηρόδοτος (7, 178) πάλι μας πληροφορεί ότι στη Θυία, στους Δελφούς, ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια των Περσικών πολέμων ιερό των ανέμων, όπου οι κάτοικοι τους πρόσφεραν θυσίες, έπειτα από χρησμό που τους δόθηκε, ότι οι άνεμοι θα γίνουν σύμμαχοι των Ελλήνων στον αγώνα τους κατά των Περσών. Έχουν φωνή οι άνεμοι και γρηγοράδα γι' αυτό και τους φαντάζονταν φτερωτούς και έτσι τους εικονίζουν. Τους φαντάζονταν όμως και σαν άλογα φτερωτά που γεννούσαν κιάλας άλλα μυθικά άλογα, όπως γέννησε ο Ζέφυρος με την Αρπυια Ποδάγρη τον Ξάνθος και το Βάλιο. Αλλά και τα άλογα των Δισκοκύρων, ο Φλόγος και ο Άρπαγος, γόνοι δικού της λογιζόνταν.

Άλλωστε και ο Ποσειδώνας, κύριος των ανέμων, έπαιρνε πολύ συχνά τη μορφή Ίππου στους μύθους.

Τους ανέμους τους εξαπολύουν ή τους καταπραύνουν ο Ποσειδώνας, ο Δίας, η Αθηνά, ο Πausανίας (4, 35, 8) αναφέρει ναό της «Αθηνάς Ανεμώτιδος» στη Μεθώνη. Το προσωπίδιο της αυτό, γράφει, της το έδωσε, ο μυθικός ήρωας Διομήδης, γιατί η θεά εισέκουσε τη δέσησή του να ησυχάσουν οι άνεμοι που έπνεαν εκεί με ασυνήθιστη ορμή και παράκαιρα και ρήμαζαν τη χώρα,

Ο Δίας, «νεφεληγερέτης» και «αέτιος», είχε ορίσει «ταμία» των ανέμων τον Αίολο, που έπαυε ή σήκωνε κατά βούληση τους ανέμους γι' αυτό και ο Αίολος, όταν κατευόδωσε απ' το νησί του τον Οδυσσέα, του 'δωσε ένα ασκί όπου μέσα του είχε φυλακίσει όλων των λογίων τους ανέμους και άρισε μόνο ο Ζέφυρος να προπέμψει, αύριος, τα καράβια.

Άλλοτε ωστόσο, ο ίδιος αυτός άνεμος, ο Ζέφυρος, ήταν δυσμενής απέναντι στον Οδυσσέα. Μαζί με τον Νότο, τον Εύρο και τον Βορέα διέλυσαν, με προσταγή του Ποσειδώνα, τη σχεδιά του, αυτήν που είχε μαστορέψει στο νησί της Καλυψώς για να γυρίσει στην πατρίδα κι ό,τι απόμεινε απ' το πλεούμενο, με τον Οδυσσέα γαντζωμένο πάνω του, το κυλούσαν εδώ και εκεί τα θεόρατα κύματα (οδ. 5, 295 κ.ε.).

Αλλά και η Άρτεμη δεν ήταν που κρατούσε τα καράβια των Ελλήνων στην Αυλίδα και δεν έστελνε άνεμο ευνοϊκό, ώστε να αποπλεύσουν για την Τροία; Και δεν ήταν η Ίφιγένεια το εξλαστήριο θύμα που έσβησε το θυμό της;

Ζέφυρος

Ο Ζέφυρος είναι ο δυτικός άνεμος. Σύζυγος της Ίριδας, της προσωποποίησης του ουρανού τόξου, απέκτησε, έλεγαν, από αυτήν τον Έρωτα. Ωστόσο, και από την Αρπυια Ποδάγρη απέκτησε ο Ζέφυρος παιδιά, όταν έσμιξε ερωτικά μαζί της σ' ένα λιβάδι κοντά στο ρεύμα του μεγάλου Ωκεανού. Κι ήταν τα παιδιά τους δύο θαυμαστά άλογα, ο Ξάνθος και ο Βολίας, που έτρεχαν σαν τον άνεμο (Όμηρον, Ιλιάδα II 148-151). Τα άλογα αυτά τα κληρονόμησε ο Αχιλλέας από τον πατέρα τον Πηλέα, χάρισμα γαμήλιο σ' αυτόν του Ποσειδώνα.

Του Ζέφυρου και του Βορέα τη συνδρομή επικαλείται ο Αχιλλέας για να ανάψουν με την πνοή τους τη νεκρική πυρά του φίλου του, του Πάτροκλου που έπεσε στη Τροία (Όμηρ. Ιλ. Ψ192-218). Την ικεσία του ήρωα την άκουσε η Ίρις και, φτερωτή καθώς ήταν, έφτασε μεμιάς στα ανάκτορα του Ζέφυρου, όπου απάντησε και τους άλλ-

λους ανέμους συναγμένους σε κοινό συμβόσιο. Μόλις άκουσαν ο Ζέφυρος και ο Βορέας το μήνυμά της, «επετάχθησαν με θόρυβον, ταραζόντας τα σύγνεφα έπρροσθέν τους. Και ως διάβαιναν το πέλαγος, απ' την σφοδρήν πνοή τους σηκώνονταν τα κύματα και όμ' έφθασαν στην Τροίαν, έπεσαν μέσα στην πυράν κι εβρόντα ευθύς η φλόγα. Και ολονυκτίς απ' την πυράν, κι οι δύο φυσσομανώντας τες φλόγες σήκωναν ψηλά».

(Όμηρ. Ιλ.Ψ. 212-218, μετάφρ. Ιάκ. Πολυλά). Για τον Ζέφυρο ιστορούσαν ακόμα πως αγάπησε τον Υάκινθο, τον γιο του Αμύκλο, τον βασιλιά της Λακωνίας και διαέγγονό του Δία και της Ταυγέτης, της θυγατέρας του Άτλαντα. Όμως τον Υάκινθο αγαπούσε και ο Απόλλωνας. Κυριευμένος καθώς ήταν ο Ζέφυρος από το πάθος του, όταν κάποτε είδε τον αγαπημένο του να αθλείται στην παλαίστρα με τη συντροφιά του θεού, έχασε το νού του, φύσηξε δυνατά κι ο δίσκος που έριξε ο Απόλλωνας, ξεφεύγοντας απ' τον στόχο του, έπεσε με ορμή στο κεφάλι του αγαπημένου του. Έτσι χάθηκε το παλικάρι (Ευριπίδης, Ελένη 1469-1474).

Μεταγενέστερες πηγές (Ovid, fast. 5, 195-206) διασώζουν την παράδοση πως ο Ζέφυρος κινήγησε τη νύμφη Χλωρίδα (Φλώρα) κι από τον έρωτά τους γεννήθηκαν όλα τα λουλούδια της άνοιξης. Ο Ζέφυρος, γρήγορος όσο και ο Βορέας ήταν άλλοτε καταστροφικός, άλλοτε απαλός και καλοδεχούμενος και δρόσιζε αιώνια τόπους παραδείσιους, όπως ήταν οι κήποι του Αλκίνοου και τα Ηλύσια Πεδία (Όμ. Οδ. 7, 112 κ.ε. και 4, 563-568).

Η λατρεία του Ζέφυρου στην Αθήνα επιβεβαιώνεται από βωμό που του είχαν στήσει όχι μακριά από τα τείχη της πόλης, στην Ιερά Οδό (Πaus. 1, 37, 2).

Βορέας

Για τον Βορέα, τον βόρειο άνεμο που κατέβαινε από τη Θράκη κι έφερνε το χιόνι και το χιόνι (Όμ. Ιλ. 0 170-171. Τ 357-358), έλεγαν πως όταν είδε τις φοράδες

Ο Τρυγητής Σεπτέμβρης

Τρυγητής είναι η πιο γνωστή και διαδεδομένη από τι ονομασίες του Σεπτεμβρίου στο λαϊκό καλαντάρι και συνδέεται βέβαια με τον τρύγο, την κύρια αγροτική απασχόληση το μήνα αυτό. Στην εικονογραφία των Μηνών ο Σεπτέμβριος παριστάνεται ως τρυγητής με το τρυγοκόφρινο, να τρυγάει ο ίδιος, ή να πατά σταφύλια στο πατητήρι, περιστοιχισμένος από άνδρες και γυναίκες σε ευθυμία, που τρυγούν το μεθυστικό καρπό του αμπελιού.

Ο τρύγος (τρυγητός, τρύος, βεντέμα, καμπανολόγημα) είναι μια εποχιακή εργασία που, όπως και ο θερισμός, απαιτεί δια μίας πολλά χέρια. Διαδικασία συμμετοχική, εκτός από τη χρησιμοποίηση εποχιακών εργατών ο τρύγος αξιοποιούσε στο παρελθόν το θεσμό της αλληλοβοήθειας. Ο νοικοκύρης έπρεπε να εξασφαλίσει εργάτριες, κουβαλητάδες, καλάθια και αχθοφόρα ζώα, να ετοιμάσει τα εργαλεία (τρυγοκόφρινα, τρυγολόγους), να φροντίσει για φαί και πιπί, να καθαρίσει το πατητήρι κ.α.

Ανάλογα με την περιοχή ο τρύγος αρχίζει από τον Αύγουστο (στη Ν.Α. Κρήτη αρχές Αυγούστου), κυρίως όμως τον Σεπτέμβριο,

σε λίγες περιοχές μπορεί και αρχές Οκτωβρίου.

Παλαιότερα η έναρξη του τρύγου καθοριζόταν από την κοινότητα ή από τον έμπορο που αγοράζε τη σοδειά. Π.χ., στην Ανακού της Καποδοκίας, «ο πατρίκος (κλήτηρας) του χωριού, ανεβαίνοντας στον Καλέ, ειδοποιούσε αποβραδής για το μέρος που θα τρυγούσαν την επομένη... Έπρεπε να τρυγήσουν όλα την ίδια μέρα στο ίδιο μέρος, γιατί στην επιστροφή περίμενε ο νοικοκυπής για το φόρο!».

Στις τοπικές αγροτικές κοινωνίες ο τρύγος ήταν συνήθως αργία και για τα σχολεία και τα παιδιά συμμετείχαν με χαρές και τραγούδια. Την καθολική και πυρετώδη συμμετοχή της κοινότητας αποδίδει η παροιμιακή φράση «Θέρος, τρύγος, πόλεμος». Η συμμετοχή όλων των κατοίκων του οικισμού αναδεικνύει τον τρύγο σε ευχάριστη εργασία, που συχνά έπαιρνε τον χαρακτήρα πανηγυριού. Στις Σαραντά Εκκλησίες, π.χ., όπου άκμαζε παλαιότερα η αμπελοαργία, «η πρώτη ημέρα του τρυγητού χαϊρετίζεται δια τιμπάνων και ασμάτων. Οι ληνοί συνοδεύονται δι' ομάδων ορχουμένων και αδόντων και κατά

την απέλευση και κατά την άφιξη. Την νύκτα όμιλοι προσωποδοφόρων εν τιμπάνοις και αλαλαγμοίς περιερχόμενοι τας αγυιές μέχρι βαθείας νυκτός επιδίδονται εις ποικίλας παιδιάς και διασκεδάσεις».²

Προλήψεις και πρόνοιες

Επειδή κατά τη λαϊκή αντίληψη η αρχή κάθε νέου εγχειρήματος προδιαγράφει και την εξέλιξη του, καταβάλλεται ιδιαίτερη φροντίδα για την έναρξη και του τρυγητού με τους καλύτερους αιωνούς. Στη Λευκάδα δεν άρχιζαν ποτέ τρύγο το Σάββατο αλλά ούτε και την Τρίτη, «γιατί έχει μιαν ώρα κακή και δεν ξετρυγάνε ποτέ». Στην Ικαρία φρόντιζαν να αρχίσουν Τετάρτη. Στη Λέρο πρόσεχαν «ποια μέρα έπεσε τ' Αη Γιαννιού του Λαιτροπιού (24 Ιουλίου) και άρχιζαν την επομένη. Αν έπεσε Τετάρτη αρχίζουν την Πέμπτη». Αλλά και το τέλος μιας εργασίας λαμβάνεται πρόνοια να είναι προστατευμένο από κακές επιδράσεις. Έτσι, στα Βούρβουρα της Κυβουρίας, «άμα αποτρυγάνε, αφήνουν ένα κλήμα άτρυγο. Πηγαίνει ένας και φέρνει ένα κανάτι νερό αμύλητο και νίβονται όλα πάνω στο κλήμα».³ Στη Λευκάδα, «στο τέλος του

τρύγου αφήνουν ένα κλήμα άτρυγο, να μην λιμάξουν τα πουλιά».

Στο πατητήρι

Στον ελληνικό χώρο καλλιεργήθηκαν από την αρχαιότητα διάφορα είδη σταφυλιών, που η ονομασία τους καθορίζεται από το χρώμα, το σχήμα, τον χρόνο ωρίμανσης και τον τόπο αρχικής παραγωγής: αβγουλάτο, αγγελομάχος (Νάξος), άνες (Κύθνος, Σίφνος), αππονύχι, αποστολιάτικο, ασπρούδι, βοϊδομάτι, εφτακόλλι, καντινάλι, κέρινο, κλωσσαριά, κουμαριανό, κουντούρα, κρουστάλλι, λιπάκο, μαντηλαριά, μαυρούδι, μοσχοστάφυλο, μοσχάτο, ροζακι, ροδίτης, ρωμαϊκό, σαββαπανό, σιδερίτης, σφίκι, τσαμπάτο, φωκιανό, φράουλα κ.ά.

Η μεταφορά τους στον ληνό (πατητήρι, αργαστήρι, καρούτα, πατερό, τραπεζονιά, σκαφόνι, κ.ά.) γίνεται με ζώα, με κάρα ή με μηχανικά μέσα, σήμερα πια, στα πατητήρια. Το πατητήρι διαφέρει από περιοχή σε περιοχή ως προς το σχήμα και τη χωρητικότητα. Αλλά είναι κτιστή παραλληλεπίπεδη δεξαμενή με κλίση του δαπέδου προς την πλευρά απ' όπου εξέρχεται ο μούστος, αλλού εί-

του Εριχθόνιου, του γιου του Δάρδανου, στην Τροία τις πόησε και αφού πήρε τη μορφή του ίππου, πλάγιασε μαζί τους. Από την ένωση αυτή γεννήθηκαν δώδεκα πουλάρια που έτρεχαν σαν τον άνεμο, θαρρείς, πετούσαν τον άνεμο, θαρρείς, πετούσαν πάνω από γη και πέλαγο χωρίς να τα αγγίζουν (Ομ. Ιλ. Υ. 219-229).

Κάποτε πάλι, όταν ο Βορέας βρέθηκε στην Αττική, η μοίρα το 'φερε να απαντήσει την Ωρειθία, τη θυγατέρα του βασιλιά της Αθήνας Ερεχθέα, να παίζει με τις φίλες της ή, σύμφωνα με άλλες παραλλαγές, να χορεύει, ή να μαζεύει λουλουδιά. Αμέσως τότε την ερωτεύτηκε. Που ακριβώς την πρωτοείδε κανείς δεν ήξερε να πει με βεβαιότητα άλλοι πίστευαν στις πηγές του Κηφισού, άλλοι στις όχθες της Ιλισού, άλλοι στην περιοχή της Ακρόπολης. Όπου κι αν ήταν πάντως, ένα ήταν βέβαιο, πως όρμησε στη συντροφιά των κοριτσιών, άρπαξε την Ωρειθία και πετώντας τη μετέφερε στη μακρινή πατρίδα του. Από το γάμο τους γεννήθηκαν δύο γιοι, ο Ζήτης και ο Κάλαις και δύο θυγατέρες, η Κλεοπάτρα και η Χιόνη. Η Κλεοπάτρα παντρεύτηκε το Φινέα, βασιλιά στη Θράη, ενώ τη Χιόνη την αγάπησε ο Ποσειδώνας και μαζί απέκτησαν τον Εύμολοπο.

Η ξαφνική δημοτικότητα του μύθου της απαγωγής της Ωρειθίας κατά τις αρχές του 5ου αι. π.Χ. οφείλεται σε μια παράδοση που αναφέρει ο Ηρόδοτος (7, 189). Κατά τους Περσικούς πολέμους και πριν από τη μάχη στο Αρτεμίσιο, το 480 π.Χ., δόθηκε στους Αθηναίους χρησμός να ζητήσουν τη βοήθεια του «γαμβρού» τους. Οι Αθηναίοι, στην προσπάθειά τους να ερμηνεύσουν τον θεϊκό λόγο, θυμήθηκαν πως, παλιά, ο Βορέας είχε αρπάξει την αθηναία βασιλοκόρη Ωρειθία και επομένως αυτός, και δεν αμφέβαλλαν καθόλου, ήταν το πρόσωπο που υπαινισσόταν ο χρησμός. Γι' αυτό και ικέτεψαν τη βοήθεια αυτού και της Ωρειθίας για να αντιμετωπίσουν τον εχθρό. Πραγματικά ξέσπασε τότε ένας δυνατός βόρειος άνεμος που κράτησε τρεις ολόκαιρες μέρες και κατέστρεψε 400 πλοία του περσικού στόλου ευγνώμονες μετά τη νίκη τους οι Αθηναίοι ίδρυσαν ιερό στον Βορέα στις όχθες του Ιλισού. Για ανάλογες περιπτώσεις ιδρύθηκαν ιερά του και σε άλλα μέρη (Παυσανίας 8. 36.6).

Βορεάδες

Οι Βορεάδες, οι φτερωτοί γιοι του Βο-

ρέα Ζήτης και Κάλαις, κατέρχονταν ορμητικοί απ' τον αιθέρα, όπως ο πατέρας τους. Το πιο σημαντικό ίσως γεγονός της μυθικής ζωής τους ήταν ότι πήραν κι αυτοί μέρος στην Αργοναυτική εκστρατεία μαζί με ονομαστούς ήρωες. Στον δρόμο για την Κολχίδα συνάντησαν στη Θράκη τις φτερωτές Αρπυιες που άρπαζαν την τροφή του Φινέα, του τυφλού μάντη και βασιλιά της Σαλμυδησσού, ή τη βρόμιζαν τόσο, ώστε ο δύστηχος δεν μπορούσε πια να τη γευτεί. Ο Ζήτης και ο Κάλαις άρχισαν τότε να τις καταδιώκουν πέρα από στεριές και θάλασσες ώσπου στο τέλος τις πρόφτασαν στα νησιά Πλωτές, δυτικά της Πελοποννήσου και τις έπεισαν να φύγουν μακριά. Έτσι γλίτωσε ο Φινέας από τη βασιανική παρουσία τους. Οι Βορεάδες μετά απ' αυτά «έστρεψαν» πάλι προς το μέρος απ' όπου ξεκίνησαν γι' αυτό και τα νησιά Πλωτές, έλεγαν, πως από τότε ονομάστηκαν Στροφάδες.

Όστόσο, γύρω απ' το θέμα της σωτηρίας του Φινέα υπάρχουν και άλλες διηγήσεις, με παραλλόσσουσα την κατάληξη της καταδίωξης των Αρπυιών από τους Βορεάδες, όπου από τους πρωταγωνιστές επιζούν ή πεθαίνουν άλλοτε άλλοι. Μάλιστα κατά μία εκδοχή οι Βορεάδες φονεύθηκαν από τον Ηρακλή στην Τήνο (Απολλ. Ροδ. 1, 1300-1309).

Θυγατέρας του Βορέα, σύμφωνα με ύστερη μυθική εκδοχή, ήταν και η Αύρα και ήταν αυτή που έφερε στον Άρη το άγγελμα του θανάτου της θυγατέρας του, της Αμαζόνας Πενθεσίλειας, στην Τροία. Στον πληθυντικό οι Αύρες ήταν προσωποποιήσεις των ήπιων, δροσερών ανέμων.

Υπάρχουν και άλλες, μεταγενέστερες, πληροφορίες για την Αύρα. Μια από αυτές ήταν πως προκάλεσε αναίτια τη ζήλια και το θάνατο της Πρόκριδας, της αδελφής της Ωρειθίας. Κι αυτό, γιατί η Πρόκριδα τη θεώρησε αντίζηλό στην αγάπη της για τον Κέφαλο όταν τον άκουσε στο δάσος να καλεί την αύρα να τον αναζωογονήσει από την κούραση του κυνηγιού. Εκεί βρήκε τραγικό θάνατο η Πρόκριδα από το ακόντιο του ίδιου του Κέφαλου που την πέρασε για αγρίμι, κρυμμένη καθώς ήταν στις φυλλωσιές για να τον παρακολουθήσει.

Αρπυιες

Οι φτερωτές Αρπυιες, ήταν κι αυτές, όπως οι Βορεάδες, δαίμονες του ανέμου αυτό άλλωστε, υπαινισσονται και τα ονόματα

που τους αποδίδει ο Ησίοδος: Αελλώ και Ωκυπέτη, αφού η πρώτη ταυτίζεται με την έλλα, τον ανεμοστρόβιλο και η δεύτερη είναι εκείνη που πετά γρήγορα.

Θυγατέρες του Θαύμαντα και της Ωκεανίδας Ηλέκτρας, η Αελλώ και η Ωκυπέτη είχαν αδελφή τους την Ίριδα. Στον Όμηρο ο αριθμός τους είναι ακαθόριστος ωστόσο μνημονεύεται μία από αυτές, η Ποδάργη.

Οι Αρπυιες είχαν την καταστροφική δύναμη της θύελλας και μ' αυτήν ταυτίζονται στον Όμηρο. Προκαλούσαν τρόμο στους ανθρώπου γιατί τους άρπαζαν αυτούς και τα υπάρχοντά τους (Ομ. Οδυσ. α. 241.ε.371), όπως άλλωστε δηλώνει και το όνομά τους, (Αρπυιες-ανερέπτομαι-αρπάζω). Έτσι άρπαξαν και τις θυγατέρες του Πανδάρου και τις πήγαν δούλες στις Ερινύες (Ομ. Οδυσ. β 66-78). Ως θεότητες του ανέμου σχετίζονται άμεσα με τον κόσμο των νεκρών, αφού όποιον θνητό άρπαζαν εκείνος δεν γύριζε ξανά πίσω.

Γι' αυτό και η Πηνελόπη, απελπισμένη από την πολυχρονη απουσία του άνδρα της, του Οδυσσέα, παρακαλεί να την πάρουν οι θύελλες για να σωθεί από τα βάσανα της ζωής της (Ομ. Οδ. υ79).

Ο τρομακτικός Τυφώνας

Όταν οι θεοί του Ολύμπου νίκησαν στην Τιτανομαχία και η Γιγαντομαχία κι έριξαν τους Τιτάνες στα Τάρταρα και αφάνισαν τους Γιγάντες, η Γη, για να πάρει εκδίκηση, για τα παιδιά της, ενώθηκε με τον Τάρταρο και γέννησε, στερνό αντίπαλο των Ολυμπίων, τον Τυφώνα. Τέρας ήταν ο Τυφώνας με χέρια δυνατά και ακάματα πόδια. Από τους ώμους του φύτρωναν εκατό κεφάλια φιδιού που πέταγαν έξω τις γλώσσες τους και γλείφονταν. Τα κεφάλια του λαμποκοπούσαν από τη φλόγα των ματιών τους, ενώ από τα στόματά τους έβγαιναν λογίων-λογίων φωνές που ξεσήκωναν απεριγράπτη βοή.

Στην αναμέτρησή του με τον Δία ήταν ο θεός από τη μια με τις αστραπές, τις βροντές και τους κεραυνούς του κι αυτός από την άλλη με τους μανιασμένους ανέμους και τις φλόγες. Μέσα στην κοσμογονική αυτή αναταραχή, η γη σείσταν κι η θάλασσα ύψωνε τεράστια κύματα κι έβραζε γη, ουρανός και πόντος. Ο Δίας τελικά τον νίκησε τον Τύφωνα, και τον έριξε με οργή στα βάθη του Τάρταρου (Ησίοδ. Θεογ. 820 κ.ε.).

Στον Απολλόδωρο (Βιβλ. 1.6.3), η γιγά-

ντα, τρομακτική μορφή του Τυφώνα περιγράφεται με κάθε φρικιαστική λεπτομέρεια και η μονομαχία του με το Δία παρουσιάζεται ακόμα πιο σκληρή. Κι ενώ οι άλλοι θεοί για να αποφύγουν τον Τυφώνα κατέφυγαν έντρομοι στην Αίγυπτο, μεταμορφώθηκαν μάλιστα και σε ζώα για μεγαλύτερη ασφάλεια, ο ύψιστος θεός του Ολύμπου, μετά βίας κατόρθωσε να σωθεί - ο αντίπαλός του τον ακινητοποίησε κόβοντάς τα νεύρα των άκρων του - και τελικά να τον νικήσει και να τον θάψει κάτω από την Αίτνα.

Αλλά οι μύθοι για τον Τυφώνα, προφανώς επηρεασμένοι από αντίστοιχους της Ανατολής, δεν τελειώνουν εδώ. Μεταγενέστεροι μυθολόγοι πρόσθεσαν κι αυτοί τις δικές τους εκδοχές για τη γέννηση και τη δράση του δαίμονικου όντος.

Ο Τυφώνας προσωποποιούσε για τους αρχαίους όχι μόνο τον βίαιο άνεμο αλλά γενικότερα την ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα και την ηφαιστειακή και σεισμική δραστηριότητα, φαινόμενα που ανατρέπουν τη εύρυθμη λειτουργία των φυσικών μηχανισμών και απειλούν και τις ίδιες τις θεότητες που επιτηρούν και διαφυλάσσουν την τάξη του κόσμου.

Από τον Τυφώνα γεννήθηκαν οι άνεμοι που φυσούν υγροί στη θάλασσα και λυσσομανούν, μεγάλη συμφορά για τους θνητούς, έτσι όπως χάνονται κι αυτοί μαζί με τα καράβια τους στον πόντο. Το ίδιο φυσούν και στην ξηρά και καταστρέφουν την ανθόσπαρτη γη σκεπάζοντας τα πάντα με σκόνη και προκαλώντας δεινή ταραχή (Ησίοδ.. Θεογ. 869-880).

Του Τυφώνα γόννοι ήταν εξάλλου και ο Κέρβερος, η Λερναία Ύδρα, η Σκύλα και άλλα αποτρόπαια όντα.

Στοιχεία της φύσης οι άνεμοι, που τα συνέλαβαν ως πανίσχυρους δαίμονες οι πρώτοι άνθρωποι και τους έδωσαν σχήμα, μετουσιώνοντας το αόρατο και ασύλληπτο σε ορατό και συγκεκριμένο για να πληρώσουν την αδήριτη ανάγκη κατανόησης του κόσμου τους. Προσδευτικά ωστόσο, ο νους εκτόπισε την ασυγκράτητη φαντασία και παρακάμπτοντας τους μύθους κατέλαβε αυτός την πρωτεύουσα θέση στη διαδικασία της, έλλογης πλέον, ερμηνείας του σύμπαντος.

Ο Τυφώνας, στερνός αντίπαλος των Ολυμπίων, καρπός της Γης και του Τάρταρου. Εσωτερικό μελανόμορφης λακωνικής κύλικας, 560-555 π.Χ. (Cerveteri, Museo Nazionale Cerite).

► να ένα μεγάλος ξύλινος ή πλεχτός φορητός κάδος, που τοποθετείται κάτω από το πάτημα πάνω σε κτιστή δεξαμενή (υπολάνιο, αποδοχάρι, δοχείο κ.ά.), μέσα στην οποία ρέει ο μούστος. Το πάτημα των σταφυλιών γίνεται από τους «πατητάδες».

Το γλεύκος (μούστος, απόσταμα, βράσμα, λαγάρι πρόσυρο, κ.ά.) μεταφέρεται και αποθηκεύεται συνήθως σε μεγάλα ξύλινα βαρέλια, που έχουν πλυθεί με ειδικά αρωματικά φυτά (σχοίνος, μυρτιά, δάφνη, κ.ά.) και έχουν απολυμανθεί με θειάφι ή έχουν ρετινωθεί. Μέσα εκεί ο μούστος «βράζει», ζυμώνεται και γίνεται κρασί. Για τη βελτίωση της ποιότητας του κρασιού και για τη συντήρησή του χρησιμοποιούνται διάφορες ουσίες και εφαρμόζονται ποικίλες πρακτικές. Συνήθως το βαρέλι με το κρασί, αφού ελέγχεται η πυκνότητα του (γραδάρισμα), μένει ανοικτό και σφραγίζεται ύστερα από σαράντα ημέρες. Η πρώτη δοκιμή του γίνεται τη μέρα του αγίου Δημητρίου, 26 Οκτωβρίου, ή στις 3 Νοεμβρίου, του αγίου Γεωργίου του Μεθυστή.

Δώρο Θεού

Το κρασί, κύριο προϊόν του σταφυλιού, χαρακτηρίζεται, ανάλογα με το είδος του σταφυλιού από το οποίο προέρχεται, τον τρόπο παρασκευής και συντήρησής, τη χρήση κλπ.: αγιάσμα, αδάμαστο, αδρού, ανέρω-

το, απόσταμα, βαμμένο, βερδέας, βισάντο, βραστός, γυναικόκρασο, γλυκάρωμα, ηλιασμένο-λιαστό, καθόκρασο, κουμαντερέα, κουτελίτης, λάγγερο, μαγγανίτης, μαρουβάς, μοσχάτο, φρούλα αλλά και Ειδόκρασο, νερόκρασο, παλιόκρασο, λάγγερο, ξιδιάς κ.ά.

Είδος καθημερινής διατροφής βασικό στον αγροτοποιημένο πληθυσμό, το κρασί καταναλώνεται σε μικρές ή μεγαλύτερες ποσότητες, ανάλογα με την απασχόληση και τις περιστάσεις. Έτσι, οι αγρότες καταναλώνουν περισσότερο κρασί, ενώ οι κτηνοτρόφοι λιγότερο. Και βέβαια, σε συμπόσια, γιορτές, γάμους, πανηγύρια και περιδείπνα καταναλώνονται περισσότερο κρασί και ρακή.

Δώρο, σύμφωνα με αρχαιότητα ελληνική παράδοση του Διονύσου, που θεωρείται «ευρέτης και δότηρας του οίνου», το κρασί θεωρείται - μαζί με το λάδι, το νερό και βεβαίως το ψωμί-«δώρο του θεού» στον άνθρωπο. Η ιερότητά του ανηχνεύεται σε πλήθος δοξασιών και σχετικών συνηθειών συνδεδεμένων με τον ετήσιο παραγωγικό κύκλο, στα έθιμα του κύκλου της ζωής (γέννηση, γάμος, θάνατος). Αλλά και σε άλλα συμβολικά συστήματα, όπως είναι οι μύθοι, οι όρκοι, οι κατάρες, ο ρόλος του κρασιού είναι επίσης πολυσήμαντος.

Απόσταγμα ευθυμίας

Το οινόπνευμα- το «σπίρτο», τοίπουρο, ρακή, τοικουδιά, αποράκη, βινάς, κλωσταριδιά, πρωποστάλαμο, στροφιλά, σούμα, κλπ - είναι υποπροϊόν του σταφυλιού, παραγόμενο από τα τοίπουρα (στέμφυλα, στράφυλα, κ.ά.) που απομένουν μετά το πάτημα των σταφυλιών και την εξαγωγή του μούστου. Παρασκευάζεται επίσης από μούρα (μουρνόρακη), κούμαρα, μήλα (μηλοράκι) κ.ά.

Η απόσταξη γίνεται με ειδικά καζάνια, τα ρακοκάζανα, αποστακτήρες που περιλαμβάνουν το καζάνι, τον ψικητέρα (λεκάνη, κ.ά.) και το ρακοκούρουπο για τη συλλογή του οινόπνευματος. Στην Νάξο, π.χ., «αφού πατήσουν τα σταφύλια, παίρνουν τη στροφέλια μέσα στους ντενεκέδες και τ' αδειάζουν μέσα σε μεθύρες. Η μεθύρα δεν κάνει να 'ναι σκεπασμένη, γιατί σε λίγες μέρες αρχίζει να βράζει. Απάνω στη μεθύρα βάζουν ένα ξερό φρύγανο. Μεσ στη μεθύρα θα μείνουν οι στροφιλιές κανένα μήνα, μέχρι που να τελειώσει το βράσιμο που κάνει. Ύστερα είναι έτοιμες για να τσι βγάλουν για να βγάλουν τη ρακή... Για να μην εξεπνέεται η ρακή, το καζάνι το χρίζουν με βουδιά. Κατόπιν βάζουν το λαφγι από κάτω από το νουλά και ανάβουν φωτιά και αρχίζει και βράζει. Όταν βράζει, γίνεται ατμός, που ανεβαίνει και περνά μέσα από το νουλά. Εν τώ μεταξύ, τη μετριμπί-

τσα την έχουν γεμίσει νερό. Μόλις περάσει ο ατμός κρυώνει και γίνεται νερό, ρακή που τρέχει μέσα στο λαφγι». 4 Για να δοκιμάσουν το οινόπνευμα συνήθως ρίχνουν κατά διαστήματα λίγο στη φωτιά και αν δεν ανάβει διακόπτουν την απόσταξη. Για τη βελτίωση της γεύσης του οινόπνευματος χρησιμοποιούν γλυκάνισο, μάραθο, μαστίχα, κ.ά. Εκτός από ποτό, το οινόπνευμα χρησιμοποιείται και για φαρμακευτικούς λόγους (εντριβές, καμπρέσες σε πονόδοντο, κρυολόγημα κλπ.).

Η σταφίδα

Η σταφίδα, μονοκαλλιέργεια κάποτε για ορισμένες περιοχές (Κορινθία, Ηλεία, Αχαΐα, Ανατ. Κρήτη) παρουσιάζει ενδιαφέρον ως προς το τρύγημα, αλλά Κυρίως ως προς το άπλωμά της, στα αλώνια παλιότερα. Μετά την αποξηράνση ακολουθούσε ο καθαρισμός και το λίκνισμα της σταφίδας, και η μεταφορά της στις αποθήκες.

Η σταφίδα υπήρξε για πολλά χρόνια το γλύκισμα των παιδιών και το τονωτικό τους στα κρύα του χειμώνα. Μια χούφτα σταφίδες μαύρες με κουκούτα ήταν μια ευχή για την ημέρα του παιδιού στον σχολείο. Αλλά και σε δύσκολες για τον επισπασμό του λαού μας περιόδους η σταφίδα υπήρξε μεγάλη παρηγοριά.

Το χωριό, είναι το πρώτο κύτταρο της κοινωνίας, της Δημοκρατίας, το κύτταρο του Έθνους. Αυτό το χωριό ήταν ο Ακρίτας, ο Διγενής του Ελληνισμού. Αυτό θα εκπροσώπη πρώτα ο εχθρός για να εισβάλλει στα ενδότερα της χώρας, γιατί αυτό ήταν ο καστροφύλακας και κατροπολεμιστής, που θα απέτρεπε σθεναρά και αποτελεσματικά κάθε εχθρική επιβολή. Αυτό κρατεί μετερίζια εθνικά και κοινωνικά, αυτό φυλάει Θερμοπύλες. Οι πρώτοι οικισμοί έχουν τη βάση τους στους προϊστορικούς χρόνους. Οι οικισμοί αυτοί συν τω χρόνω εξελίχθηκαν και ίσχυσαν σαν τοπικοί θεσμοί, για όλους τους κατοίκους, με αναπτυγμένη τη συνείδηση του κοινού συμφέροντος, την ικανοποίηση κοινών αναγκών και υπεράσπιση από κινδύνους. Με ένα λόγο, είχε αυτοδημιουργηθεί μία κατάσταση αυτοδιοίκησης δεδομένου ότι, η Κοινότητα δεν εθεωρείτο παράγωγο, αλλά συστατικό του Έθνους του Κράτους-Πολιτεία.

Η Κοινότητα προϋπήρξε κάθε νομικού προσδιορισμού, γιατί επιβλήθηκε από την ανάγκη ρύθμισης των άμεσων και επιτακτικών αναγκών και προβλημάτων του ομαδικού ενδιαφέροντος, που επιβάλλει η αρμονική ζωή και διαβίωση και συμβίωση.

Πρώτος κοινοτικός θεσμός είναι η οικογένεια, ακολουθεί η γειτονιά και ο οικισμός και καταλήγει στο χωριό - την κοινότητα ανθρώπων, που ενδιαφέρει όχι μόνο το άτομο, αλλά το σύνολο που αλληλοσυνδέεται με κοινά δικαιώματα και κοινές υποχρεώσεις. Οι κάτοικοι του χωριού, είχαν συνηθετοποιήσει την κοινωνική ζωή και το κοινό συμφέρον, είχαν ξεπεράσει τα αδιαπέραστα τείχη του ατομικού και έτσι δημιουργείται μια αρμονική συμβίωση και το χωριό ήταν μια μεγάλη οικογένεια, μια ασύνορη κοινότητα. Αυτό το χωριό αναθεμιζόμαστε, το πατρικό μας σπίτι, το ναό της οικογένειας, την κιβωτό μας και συνεγείρεται ο ψυχικός μας κόσμος και πιο πολύ, γιατί ο κωδονοκρούτης σημαίνει πένθημα, σημαίνει το τέλος του ελληνικού χωριού σήμερα.

Το σπίτι του χωριού, δεν είναι στέγη για κατοικία, είναι και κατοικία της ψυχής. Από κει αρχίζει το πρώτο στάδιο της ζωής, η γέννηση και κει και το τελευταίο, ο θάνατος.

Το σπίτι είναι το λιμάνι, που οδηγούν όλοι οι ούριοι άνεμοι, είναι το λιμάνι της ψυχικής γαλήνης.

Η καλύβα, ήταν ο πρωτοπόρος του σπιτιού. Μπορεί το σπίτι, η καλύβα να ήταν φτωχικά, μα ήταν πλούσια σε γαλήνη ψυχής, αφού και η

Το χωριό

Κύτταρο κοινωνικό και προφυλακή του Ελληνισμού

μοίρα του ανθρώπου που γυρίζει και μοιράζει πλοή και χαρές, σαν περάσει από το φτωχό καλύβι μας λέει ο ποιητής δεν βρήκε τίποτε να του λείπει, κι απόρησε κι αυτή για την ευτυχία που βασίλευε από φτωχό καλύβι. «Δε βλέπω τίποτε καλύβι μου να σου λείπει. Δεν έχεις ούτε ένα σκαμνί, για να καθίσει η λύπη».

Το χωριό, υπήρξε μια ζωντανή σύνοψη των αρετών του ελληνισμού. Είναι η μήτρα του λαϊκού μας πολιτισμού. Ίσχυε τότε το άγραφο δίκαιο, που γεννήθηκε με τον άνθρωπο. Κοινωνία δε νοείται χωρίς τους άγραφους ηθικούς νόμους, και δεν είναι άλλο από αρετές απαραίτητες, σφρηλατημένες από το λαό, για το λαό.

Στο φτωχό χωριό όλοι ζούσαν αδελφωμένοι, χωρίς κοινωνικές διακρίσεις και διαβαθμίσεις, ήταν αλληλέγγυα συνδεδεμένοι, έτσι που έγινε συνείδηση, να ζει ο ένας για τον άλλον και όλοι για το χωριό, για το «κοινό» όπως χαρακτηριστικά αποκαλούσαν το κοινό συμφέρον του χωριού. Ευδοκίμησε ο κοινοσιμός, γιατί το χωριό, η κοινότητα αυτού δημιουργήθηκε, ένας ένα προστίθονταν στο μικρό οικισμό και σιγά-σιγά δημιουργήθηκε το χωριό, ο πρώτος κοινοτικός πυρήνας.

Όταν το κύμα της βαρβαρότητας κατέκλυσε τη χώρα μας και το Έθνος μας είχε αποσυντεθεί δύο κύτταρα μας απέμειναν και είναι σε νεκροφάνεια. Ο θεσμός της εκκλησίας και ο θεσμός της κοινότητας. Εκκλησία και θρησκεία υπήρξαν φύλακες και υπερασπιστές του δούλου γένους και οι λειτουργοί της ξεπλήρωσαν δυαδικό σκοπό, λειτουργοί και πρόμαχοι της λευτεριάς συγχρόνως.

Ο άλλος θεσμός οι κοινότητες, ήταν ένας πυρήνας ανάστασης του γένους με τη σκιώδη Δημογεροντία, ήταν και Κοινοβούλιο και Δημοκρατία του δούλου ελληνισμού, ήταν το άλας της διοίκησης και αυτοδιοίκησης του δούλου

ελληνισμού.

Μπορεί το χωριό να ήταν Ακρόπολη Εθνικής ένδειας, μα ήταν και Ακρόπολη ελευθερίας και κιβωτίας ελπίδας του Έθνους.

Αυτό το χωριό και τα απρότα βουνά, ήταν προπύργιο και εφελτήριο λευτεριάς για το γένος μας.

Οι άνθρωποι του χωριού, κάμπου και βουνών, δεν άντεχαν το ζυγό. Από την ημέρα που μπήκε ο Σουλτάνος στη Βασιλεύουσα και έβαλε τη Ρωμιοσύνη στο ζυγό, άλλοι έμειναν στον κάμπο και άλλοι έφυγαν για τα ορεινά και για τα βουνά. Όλοι αυτοί, όσο λίγοι και αν ήταν, ήταν η μαγιά της λευτεριάς, έγιναν «η πρώτη ζύμη του Έθνους». Χωριό και βουνό αγκαλιάστηκαν, ζυμώθηκαν, έγιναν ένα όπως λέει και ο Μακρυγιάννης.

Ο Ρήγας ο Φερραίος έσπειρε το σπόρο της λευτεριάς, τον πότισε με αίμα και βλάστησε και θέρμησε και πλήθυνε η ζύμη της λευτεριάς. Πρώτη μας πατρίδα αποκαλεί το χωριό μας και γίγαντες της γης τα βουνά μας ο Παλαμός και «δόξα έχει η μαύρη πέτρα τους και το ξερό χορτάρι», λέει ο Σολωμός.

Αυτά τα απρότητα βουνά που στέργισαν η μάνα φύση φιλοξένησαν την κλεφτουριά, κι έγιναν φρούρια οι βράχοι αυτοί και ξεπερνούσαν φωτιά και σίδερο και έγιναν Ακρόπολη της λευτεριάς, έφεραν τη λευτεριά. Από τα μαρμαρένια σπλάχνα τους, ξεπήδησαν ήρωες και ημίθεοι και κράτησαν το φλόμπουρο της κλεφτουριάς και της λευτεριάς.

Αυτά τα βουνά και χωριό κράτησαν τις πρώτες σπιθές άσβεστες, κι αυτές έγιναν φωτιά, έγιναν πυρκαγιά και έκαψαν το δυνάστη.

Αυτά τα βουνά κι αυτά τα χωριά στάθηκαν κιβωτός της Ρωμιοσύνης, (της Ρωμιοσύνης που θα χαθεί, όταν χαθεί ο κόσμος όλος).

Η ζωή του χωριού, ήταν μια ζωή αρμονική και ήταν αρμονική γιατί το πρώτο κύτταρο της

κοινότητας, δεν το σμίλεψαν νομικοί θεσμοί και Νομοθέτες, το σμίλεψε ο ίδιος ο λαός με τα ήθη και τα έθιμά του, τα βιώματα και την παράδοση και σμίλεψε ο ίδιος ο λαός μας, μιας και η παράδοση δεν είναι κάτι το κατεψυγμένο, κάτι το μουσειακό, είναι η ζωή επαναλαμβανόμενη, είναι πείρα, είναι ο καλύτερος πλοηγός της ζωής. Η παράδοση, είναι κάτι που ζει και ανανεώνεται, γίνεται παρόν, γίνεται συνείδηση. Είναι το υλικό που θα χτίσουμε το αύριο, δε μπορεί λείει ο σοφός Ερριου να χτίσουμε μέλλον, παρά με τα υλικά του παρελθόντος.

Η παράδοση, είναι αείρορη πηγή έμπνευσης και δημιουργίας, είναι η σύζευξη του χθες με το σήμερα και φωτίζει την πορεία του αύριου και την ελπίδα του αύριου.

Σήμερα η λυχνία εκείνη της αρμονικής ζωής του χωριού σβύνει και σιγά-σιγά σβύνει και το χωριό, ερημώνει και θρηγεί τον αφανισμό του, και μες τι κάνουμε; Εμείς αντί να ανέβουμε στους ώμους των προγόνων μας να στενίσουμε πιο καθαρά το μέλλον, προσβλήθηκαμε από αντιπαροδοσιακό ιδό και κινδυνεύουμε να χάσουμε την ταυτότητά μας και τη προσωπικότητά μας, κινδυνεύουμε όπως έλεγε ο Μακρυγιάννης «να χαθούμε σούμπττοι και παράωρα».

Στο χωριό, χτυπάει πάντα και ανέκαθεν πιο καλά η καρδιά της Ελλάδας, γιατί ήταν πάντα πηγή σκέυη, ήταν η αιμοδοσία της φυλής μας. Πού είναι σήμερα εκείνη η αλληλεγγύη η αγάπη του χωριού που ο καθ' ένας χαιρόταν στη χαρά του άλλου και λυπόταν στη λύπη του άλλου;

Που είναι κείνοι οι γέροντες που κάθονταν στο χοροστάσι ή στο πεζούλι του τοίχου και βουλεύονταν για το χωριό, για το καλό του χωριού, για το κοινό συμφέρον, «το κοινό», όπως αποκαλείτο. Πού είναι εκείνη η γυναίκα του χωριού, η νοικοκυρά, η μάνα, ο ομφαλός της οικογένειας, με τις χλιδες δύο ασχολίες. Αναθεμιζόμαστε το χωριό, το πατρικό σπίτι, το ναό της οικογένειας, την κιβωτό μας και συνεγείρεται ο ψυχικός μας κόσμος.

Σήμερα χωριά, βουνά, βλαχοκόνακα ρήμαξαν, κλείσαν οι στρατές και η καρδιά του χωριού χτυπάει άτονα και υποθερμικά. Χορτάρισαν οι αυλές και φύτεψαν αγριολούλουδα, ποτισμένα με το δάκρυ της λύπης.

Και μες το χωριό μας, που σε σένα πρωτοείδαμε το φως της ζωής και ζήσαμε μαζί σου, σήμερα σ' απενίζουμε με βρεγμένα τα μάτια, από το δάκρυ της νοσταλγίας και του πόνου της καρδιάς.

ΖΑΧΟΣ ΞΗΡΟΤΥΡΗΣ

ΔΑΣΗ για πάντα.

Το δάσος το καταστρέφουν (πρωτίστως) οι αντιλήψεις μας.

(από το ενημερωτικό δελτίο του WWF Ελλάς)

Τα καθημερινά προβλήματα με τα οποία ερχόμαστε αντιμέτωποι και ο τρόπος ζωής στις πόλεις συχνά μας εμποδίζουν να αντιληφθούμε την πραγματική αξία του φυσικού μας περιβάλλοντος. Για παράδειγμα η μοναδική πακίλα και η τεράστια σημασία των ελληνικών δασών παραμένουν, ευρύτερα, άγνωστες. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά δάση - πυρκαγιές, υπερβόσκηση, αυθαίρετες, κ. α. - οφείλονται σε μεγάλο βαθμό σε λανθασμένες αντιλήψεις που έχει η κοινωνία μας (και η πολιτεία) για το περιβάλλον. Ας προσπαθήσουμε λοιπόν να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους.

1. Πολλοί πιστεύουν πως οι κεντρικές και οι βόρειες ευρωπαϊκές χώρες έχουν πιο σημαντικά δάση από την Ελλάδα. Αυτό είναι λάθος. Η χώρα μας δεν είναι φτωχή σε δάση, αφού έχει τεράστια πακίλα οικοσυστημάτων (από αλπικά μέχρι τροπικά) που φιλοξενούν πολλά είδη ζώων και φυτών. Το 24% της επιφάνειάς της καλύπτεται από δάση (Χερσαία φυσικά οικοσυστήματα όπου κυριαρχούν τα δέντρα), το 26% από δασικές εκτάσεις (Χερσαία φυσικά οικοσυστήματα όπου τα δέντρα είναι αραιά ή κυριαρχούν οι θάμνοι) και το 11% από χορτολιβαδικές εκτάσεις (Ορεινά ή πεδινά λιβάδια που αποτελούν φυσικά οικοσυστήματα και

όπου κυριαρχούν οι θάμνοι, τα φρύγανα και οι πόες). Συνολικά, οι εκτάσεις αυτές ξεπερνούν τα 80.000.000 στρέμματα.

2. Τα δάση δεν πρέπει να βρίσκονται στην επικαιρότητα μόνο όταν καίγονται, όπως, δυστυχώς, γίνεται συνήθως. Αντίθετα, έχουν ανάγκη προστασίας και διαχείρισης όλο το χρόνο. Καθώς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ασχολούνται με τα δάση μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, η κοινή γνώμη δεν ασκεί καμία απολύτως πίεση την εποχή που πρέπει να ληφθούν από τους αρμοδίους τα απαραίτητα μέτρα προστασίας, δηλαδή το χειμώνα.

3. Πέρα από τις πυρκαγιές, υπάρχουν πολλά προβλήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των δασών: ασθένειες των δέντρων, λαθροκότομα, υπέρμετρο κύνηγι, υπερβόσκηση, σκουπίδια. Ωστόσο, καθώς δεν έχει γίνει ευρέως κατανοητή η σημασία της σωστής δασικής διαχείρισης, η πολιτεία περιορίζεται στη λήψη μέτρων πυροπροστασίας - τα οποία η κοινή γνώμη θεωρεί επαρκή.

4. Η φωτιά καίει τα δάση, αλλά δεν τα καταστρέφει - αφού τουλάχιστον αυτά της μεσογειακής ζώνης ξαναφυτρώνουν μετά την πυρκαγιά, αν βέβαια δεν επέμβει ο άνθρωπος. Σε ότι αφορά τη φύση, το παιχνίδι δεν χάνεται με την έλευση της πυρκαγιής, αλλά με όσα την ακολουθούν (οικοδό-

μηση, υπερβόσκηση, συγκέντρωση μαζών και σκουπιδιών). Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι η φωτιά κάνει καλό στα δάση, ειδικά όταν σημειώνονται απαντές πυρκαγιές μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα στις ίδιες εκτάσεις. Τότε τα φυτά δεν προλαβαίνουν να αναπτύξουν σπόρους και η αναγέννηση γίνεται με μεγάλη δυσκολία. Το οικοσύστημα έτσι οδηγείται σε υποβάθμιση.

5. Τα πουρνάρια, τα φρύγανα, τα λιβάδια και οι θαμνότοποι δεν είναι μεν δάση με την κλασική έννοια του όρου, αποτελούν όμως πολύτιμα χερσαία οικοσυστήματα και χρειάζονται προστασία. Συχνά επικρατεί η άποψη ότι αυτές οι εκτάσεις δεν είναι σημαντικές και επομένως μπορούν να θυσιάστον για την αντιμετώπιση οικιστικών και γεωργικών αναγκών - με τη λογική ότι έτσι θα σφεθούν εκτός άναρχης ανάπτυξης τα ίδια τα δάση. Τα πράγματα όμως δεν είναι τόσο απλά, καθώς η διαφορά μεταξύ δασών και δασικών εκτάσεων αφορά μόνο το ύψος των δέντρων! Η οικολογική, οικονομική και κοινωνική σημασία είναι ίδια για όλα τα χερσαία οικοσυστήματα, γι' αυτό και η παραχώρηση των δασικών εκτάσεων για την κάλυψη αυτών των αναγκών θα πρέπει πάντα να αποτελεί έσχατη λύση.

6. Το δίλημμα «περιβάλλον ή ανάπτυξη» είναι

λανθασμένο, αφού δεν νοείται προστασία του περιβάλλοντος χωρίς τον συνυπολογισμό των ανθρώπινων αναγκών, όπως δεν μπορεί να υπάρξει και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη που να λειτουργεί ενάντια στο περιβάλλον. Το ερώτημα που τίθεται λοιπόν είναι «χρυσόταξη ή χάος». Η ανάπτυξη είναι και επιθυμητή και αναγκαία, αρκεί να μην συνεπάγεται την υποβάθμιση ή την καταστροφή του περιβάλλοντος. Επομένως, θα πρέπει να ακολουθεί τις αρχές της αειφορίας, αλλά και ειδικότερους κανονισμούς και χωροτακτικές ρυθμίσεις, ώστε να αποφευχθεί η καταστροφή σημαντικών οικοσυστημάτων και να διατηρείται η ποιότητα ζωής.

7. Ο αναθεματισμός των υπηρεσιών δεν είναι αρκετός. Δεν αρκεί η απλή διαπίστωση των ευθυνών που έχει η πολιτεία για την κατάσταση των δασών σήμερα. Χρειάζεται να ασκηθεί κοινωνική πίεση προς τους αρμοδίους για να δράσουν αποτελεσματικά.

8. Αν και αρχικά μοιάζει αδύνατο, καθένας μας μπορεί να κάνει πολλά για την προστασία των δασών και των χερσαίων οικοσυστημάτων γενικότερα. Υπάρχουν ευκαιρίες να ακουστεί η φωνή μας μέσα από συλλογικές προσπάθειες ή μεμονωμένες κινήσεις και να αλλάξουμε το σκηνικό προς όφελος του περιβάλλοντος. Αρκεί να νοιαζόμαστε προσωπικά για το δάσος, να ενημερωνόμαστε και να συζητούμε γι' αυτό. Μπορούμε επίσης μέσα από τη στάση μας (π.χ. με τον εθελοντισμό) να δώσουμε σε όλους το παράδειγμα που είναι απαραίτητο.

Η σωτηρία των δασών της Ελλάδας και η διασφάλιση της ποιότητας της ζωής μας είναι στο χέρι μας. Οφείλουμε, πριν είναι αργά, να δείξουμε έμπρακτα ότι το δάσος μας αφορά.

2001 ΕΤΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ Ο ΕΥΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΝΟΣ ΣΚΙΑΘΙΤΗΣ

Του Δημ. Κ. Κουτσογιάννη Επίτιμου Επόπτη Δημοτικής Εκπαιδεύσεως

Συμπληρώνοντας εφέτος εκατόν πενήντα χρόνια απ' τη γέννηση και ενενήντα απ' το θάνατο του Γενάρχη της Πεζογραφίας μας Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη (1861-1911), που πάντα μας αφιπνίζει, με τον καθοδηγητικό λόγο του, μας ανυψώνει, με τους υψηλούς στοχασμούς του και μας διδάσκει, με το υπέροχο ήθος του.

Γιος ταπεινού εφημέριου, ξεκινά απ' το ωραίο νησί του και υψώνεται, μέσα στη δοκιμασία και στον πόνο, στη στέρηση και στην πικρία, σε ιδεολόγο αγωνιστή των Γραμμάτων. Η ζωή του ολόκληρη είναι ένα λαμπρό παράδειγμα αγνότητας και ταπεινοφροσύνης, αυτοπειθαρχίας και συνέπειας. Αγαπούσε και νοσταλγούσε την αγνότητα της θρησκευτικής ζωής, γιατί ζούσε μέσα του η αυστηρή παράδοση. Ιδιόμορφος στο χαρακτήρα, στον τρόπο της ζωής και στην έκφραση της τέχνης του, ζούσε πάντα σ' ένα φτωχικό και ήρεμο περιβάλλον, που το αγίαζαν η αγαθότητα και η πίστη, ο σεβασμός και η νοσταλγία, το θρησκευτικό δέος και η καλοσύνη. Με τις υψηλές τάσεις στην ηθική πληρότητα της ζωής, την ενοραματική δύναμη και το δημιουργικό πνεύμα του, έλεγε ο θεμελιωτής της νεοελληνικής πεζογραφίας και ο ασύγκριτος συγγραφέας του νεότερου Ελληνισμού. Με τη μεγάλη λυρική πνοή και το υπέροχο παράδειγμα του, έγινε ο μεγάλος οδηγός της ελληνικής γενιάς. Νοσταλγός των ερημοκκλησιών και πιστός τηρητής της ουσίας της Χριστιανικής Θρησκείας, αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του στην υπηρεσία του πνεύματος και των υψηλών οραματισμών της ζωής.

Δύσκολοι, καταλυτικοί και ταραγμένοι είναι οι καιροί μας. Ορμητικοί γίνονται οι άνεμοι της υλοφροσύνης. Προβληματική είναι σήμερα η ζωή μας, ανάμεσα σ' αγωνίες και θλίψεις, στεναγμούς και πόνους, δοκιμασίες και αχαριστίες. Ο ψαλμωδός του Αγίου Ελισσαίου μας δείχνει το δρόμο, που σφειλούμε ν' ακολουθήσουμε. Είναι μεγάλος, σαν το πνευματικό ανάστημά του.

Ίσιος, σαν την άκαμπτη ζωή του...

Λευκός, σαν την εύοσμη και πάναγνη πο-

ρεία του. Τον βλέπουμε μπροστά μας, σε κάθε βήμα μας, ρακενδύτο και περιφρονημένο, λιθοβολημένο και αυτοεξόριστο, ευαίσθητο και ασκητική ψυχή, ασυμβίβαστο και δημιουργικό, δυνατό και υπέροχο, αληθινό και άμωμο. Εμπνεύμαστε απ' το ισχυρό πνεύμα του, που ενσαρκώνει το έργο του, επάνω από εποχές και τεχντροπίες.

«Πόσοι από εμάς νοιώθουμε - γράφει ο κ. Τ.Κ. Παπαγιάννης -, πως ο Παπαδιαμάντης είναι και μένει ο Συνέκδημός μας και ο υπογραμμός της εθνικής και ηθικής ζωής μας. Χωρίς Σολωμό, Κάλβο, Μακρυγιάννη, κινδυνεύουμε να ριξουμε στη λήθη τις μνήμες της Λευτεριάς μας. Χωρίς τον Παπαδιαμάντη, χάνουμε τις ρίζες του νέου μας εθνισμού, παύουμε να είμαστε Έλληνες. Μας προτίθεται η εκλογή. Αλλά, δεν πρέπει όμως να μας λείψει η συνείδηση, πως, θεληματικά αποξενωμένοι απ' τη ζωντανή φλέβα της εθνικής μας ζωής, τραβούμε για περιπέτειες τυχοδιωκτικές, σε κόσμους, που δεν είναι δικοί μας. Όταν έχει ένας λαός κάτι πολύ τίμιο, δεν το απορρίπτει. Και το αγνό δίδαγμα του Σκιαθίτη είναι πολύ τίμιο και ανεπανόληπτο».

«Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης - συμπληρώνει ο Πέτρος Χάρης - δέχεται κοντά του μόνο όσους είναι ικανοί να σταθούν επάνω απ' τα μικρά και τα εφήμερα».

Το έργο του, «ομή ευωδίας πνευματικής», «λαλιά, που δεν ξέρει από ψέμα», γραμμένο με πίστη και οράματα για μια νέα Ελλάδα, είναι κοινωνικό ευαγγέλιο, που οδηγεί, εγκαρδιώνει και συγκινεί. Η ιερή ψυχή του κάνει τις σκέψεις μας ουράνια μουσική, που ανεβαίνει ψηλά στο Θεό, μαζί με τους ωραίους στίχους του ποιητή μας:

«Των πονεμένων νοσταλγών νοσταλγική τραγουδιού, τον πόνο μου ήρθα να σου πω, πάρε χαρτί και γράψε... Στα Γράμματά μας τα φτωχά μοναδικό διαμάντι, γενιές γενιών θα σ' ευλογούν, σεμνή Παπαδιαμάντη!...»

Δάσκαλοι και μαθητές

Ο δάσκαλος δεν υποφέρει με τους κακούς μαθητές:

Ένας μαθητής ρώτησε τον Φίροζ:

- Η παρουσία ενός δασκάλου, από μόνη της, προσελκύει διάφορους περιέργους, που θέλουν να ανακαλύψουν οτιδήποτε θετικό. Μπορεί αυτό να είναι επιζήμιο ή αρνητικό; Να απομακρύνει τον δάσκαλο από τον δρόμο ή να τον κάνει να υποφέρει, επειδή δεν κατάφερε να διδάξει όσα ήθελε;

Ο Φίροζ, ο σοφός δάσκαλος απάντησε:

- Η θέα ενός καταστήματος φορτωμένου αβοκάντο ανοίγει την όρεξη στον κάθε περαστικό. Αν κάποιος είναι λαίμαργος, θα καταβροχθίσει αβοκάντο και θα βαρυστομαχώσει. Κάποιος στο μεταξύ δεν προκαλεί καμία αδιαθεσία στον καταστηματούχο.

Το ίδιο συμβαίνει με την Αναζήτηση. Ο δρόμος σφειλεί να είναι ανοιχτός σε όλους. Μόνο ο Θεός, όμως, μπορεί να προσδιορίσει τα όρια του καθενός.

Πέρα απ' τα όρια

Ένας τοξοποιός, καθώς περνούσε από ένα ινδουιστικό μοναστήρι γνωστό για την αυστηρότητά του, είδε τους μοναχούς να πίνουν και να διασκεδάζουν.

«Πόσοι κινικοί είναι όσοι αναζητούν τον δρόμο του Θεού», είπε ο τοξοποιός δυνατά.

«Όλο λένε για τη σημασία της παιθαρχίας και τα πίνουν στα κρυφά!»

«Αν ρίχνετε εκατό σάιτες, τη μία πίσω απ' την άλλη, τι θα πάθει το τόξο σας;» ρώτησε ο

πιο ηλικιωμένος μοναχός.

«Το τόξο μου θα σπάσει», απάντησε ο τοξοποιός.»

«Αν κάποιος ασκείται πέρα από τα όριά του, και η θέλησή του θα σπάσει», είπε ο μοναχός. «Όποιος δεν ισορροπεί τη δουλειά με την ανάπαυση, χάνει τον αρμητισμό του, εξαντλεί την ενέργειά του και δεν θα πάει μακριά».

Αργεί ακόμη

Ο δάσκαλος του γιόγκα Παλτρούλ Ρινποσέ άκουσε για έναν ερημίτη με φήμη αγίου, που ζούσε στο βουνό. Πήγε να τον συναντήσει:

- Από πού έρχεσαι; ρώτησε ο ερημίτης.

- Έρχομαι από 'κει που δείχνει η πλάτη μου, πηγαίνω εκεί που βλέπει το πρόσωπό μου, απάντησε ο Ρινποσέ. Ένας σοφός θα ήξερε να το ξέρει αυτό.

- Κοιτή και ψευτοφιλοσοφική απάντηση!

Μουρμούρισε ο ερημίτης:

- Κι εσείς τι κάνετε;

- Εδώ και είκοσι χρόνια μελετώ την αρετή της υπομονής. Κοιτεύω να θεωρηθώ άγιος.

- Ηδη θεωρείσθε, σχολίασε ο Ρινποσέ. Κατοφέρατε και εξεπατήσατε όλον τον κόσμο!

Ο ερημίτης σηκώθηκε αγανακτισμένος:

- Πώς ταμάς να ενοχλείς έναν άνθρωπο που αναζητεί την αγιοσύνη; φώναξε.

- Αργείτε ακόμη, είπε ο δάσκαλος. Αν είν απλό ασπεί σας κάνει να χάνετε την υπομονή, τότε αυτά τα είκοσι χρόνια ήταν απλώς χάσιμο χρόνου.

Παροιμοιώδεις φράσεις

ΚΟΡΟΪΔΟ

Λέξη που χρησιμοποιείται μόνο παρά πολύ συχνά. Δεν περνά μέρα χωρίς κάποιος να μας αποδώσει αυτό το επιθετό, ή εμείς να αποδώσουμε σε άλλον. Από το επιθετό αυτό έγινε το ουσιαστικό «κοροϊδία» και το ρήμα «κοροϊδεύω». Ποια είναι προέλευσις της λέξεως αυτής; Είναι ξενική ή Ελληνική;

Είναι Ελληνικότατη. Δημιουργήθηκε στον Ελληνικό μεσαίωνα από το «κουρόγυδο» δηλαδή το κουρεμένο γίδι. Το γίδι ύστερα από το κούρεμά του παρουσιάζει αξιοθρήνητη όψη.

Είναι θλιβερό, μελαγχολικό και αξιολύπητο. Ο άνθρωπος λοιπόν που την παθαίνει, που γελούμε εις βάρος του, που είναι άξιος αίκτου παραβάλλεται στην Ελληνική ύπαιθρο με το κουρεμένο γίδι... Και σιγά σιγά πήρε την ονομασία του «κουρόγιδου» και με την παραθορά της λέξεως έχομε το «κοροϊδόν» - κοροϊδο.

ΤΟΥ ΚΟΥΤΡΟΥΛΗ Ο ΓΑΜΟΣ

(**Η ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ**)

Στο Σαμμοκόβι της Θράκης ζούσε κάποιος Κουτρούλης. Το όνομά του ήτανε Θανάσης Κουτούλης - υπήρχε και μια τοποθεσία που λεγόταν η «Βρύση του Κουτρούλη».

Ο άνθρωπος αυτός ήταν πολύ άσχημος και κουτός και τον φώναζαν Κουτούλη. Με τον καιρό προστέθηκε το «ρ» κι έγινε Κουτ(ρ)ούλης. Μια μασκαροδευτέρα που οι νέοι του χωριού - οι Πυτεράδες - μασκαρεύονταν, πρότειναν στον Κουτρούλη, αφού δεν τον ήθελε καμιά κοπέλα γι' άντρα, να ντυθεί νύφη και να τον παντρέψουν μ' ένα από τα παλικάρια του χωριού.

Ο Κουτρούλης, σαν κουτός που ήτανε, δέχθηκε, και όπως είναι ευνόητο, χάλασε ο κόσμος με την αποκρίστικη αυτή μασκαράδα.

Από τότε κάθε περιστατικό που παίρνει έκταση ευθυμίας και κεφιού λέμε πως γίνηκε του Κουτρούλη ο γάμος ή του Κουτρούλη το πανηγύρι.

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΑΡΑ

Την φράση αυτή τη λέμε πολλές φορές όταν μας κάνουν δώρα που μας δημιουργούν μάλλον μπελά παρά ωφέλεια. Η ιστορία αυτής της παροιμίας αναφέρεται στον ένδοξο αγωνιστή της Εθνικής Επανάστασεως Νικητάρη.

Το 1822 ο Νικητάρης χάρισε στον σαπρικό λαϊκό ποιητή του αγώνα Τσοπανάκο ένα άλογο, κολοβό, προσερχόμενο από τα λάφυρα. Ο Τσοπανάκος, φτωχός ποιητής, δεν ήταν σε θέση να συντηρήσει δεύτερο άλογο εκτός από τον Πήγασο. Κάθισε λοιπόν και έγραψε στο δωρητή του την εξής τετράστιχη επιστολή:

Το δώρο Νικητάρη

Άλογο χωρίς ουρά

Ή μου στέλνεις και κριθάρι

Ή σου στέλνω το τομάρι.

Ο Νικητάρης έσπευσε να του στείλει το κριθάρι που αποχτούσε εμμέτρως ο Τσοπανάκος.

Κι έτσι ο Νικητάρης μπήκε χάρις στο κολοβό άλογο του Τσοπανάκου στην καθημερινή μας ζωή.

«ΑΡΑΙΑ, ΑΡΑΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚΡΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΦΑΙΝΟΜΑΣΤΕ ΚΑΜΙΑ ΚΑΤΟΣΤΑΡΕΑ»

Ο Βλαχογιάννης ιστορικός ερευνητής κυρίως του αγώνα του 1821 διέσωσε την προφορική μαρτυρία παλαιών Αθηναίων

ότι ο Αθηναίος σπλαρχηγός Λέκκας συνήθιζε να λέει στα παλικάρια του με την Αθηναϊκή διάλεκτό του αυτό το δίστιχο. Τους διέττασε δηλαδή ν' απλωθούν για να ξεγελάσουν τον εχθρό πως είναι πολλοί.

ΣΥΜΠΕΘΕΡΕΨΕ Η ΓΟΥΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΠΑ

Τη φράση αυτή συνηθίζουμε να την λέμε όταν ένας γάμος γίνεται ανάμεσα σε δύο διαφορετικές κοινωνικές τάξεις.

Όταν ο γιος του Κολοκοτρώνη Κολίνος παντρεύτηκε την εγγονή του πρίγκιπα της Βλαχίας Καρατζά (Φαναριώτη) ο Κολοκοτρώνης απαντούσε σε όσους του εύχονταν για το γάμο.

- Συμπεθέρεψε η Γούνα με την Κάπα, το Μέστη με το Τσαρούχι, ο Αφέντης των Βλάχων με το Γέρο των Βλάχων.

ΤΑ ΠΡΑΣΙΝΑ ΑΛΟΓΑ

Επί Γεωργίου του Α', μερικά άλογα των Βασιλικών σταύλων έπαθαν ψώρα. Ο Βαυαρός κτηνίατρος Κλάουζεν έδωσε μια αλοιφή για ν' αλείψουν με αυτή τις πληγές τους.

Η αλοιφή ήταν πράσινη και όπως ήταν φυσικό τα άλογα έγιναν πράσινα.

Πολλά όμως από αυτά, δεν έπαιρναν γιατρεία. Αναγκάστηκαν λοιπόν, άλλα να τα χαρίσουν και άλλα να τα πουλήσουν στους χωρικούς.

Ανάμεσα στους τελευταίους ήταν και κάποιος Γιώργης Πρόκας, από τη Θήβα. Πήρε δύο άλογα και τράβηξε στο Άργος να τα πουλήσει.

Οι χωρικοί τα είδαν πράσινα και απόρησαν. Ο Πρόκας τους είπε τότε, ότι ήταν μια ειδική ράτσα, που μόνο ο Βασιλιάς... και αυτός είχαν το δικαίωμα να τα φέρουν από το εξωτερικό. Οι χωρικοί τον πίστεψαν και τ' αγόρασαν. Λίγες μέρες όμως αργότερα αποκαλύφθηκε η απάτη και η Αστυνομία συνέλαβε τον Πρόκα.

Από τότε, όταν κανείς προσπαθεί να μας ξεγελάσει, ή να μας πείσει για κάτι που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα λέμε ότι «πήγε να μας πουλήσει πράσινα άλογα» ή «Τι πράσινα άλογα κάθεσαι και μου λες χριστιανέ μου;»

ΤΑ ΚΟΥΜΠΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΙΝΑΣ

Κατ' αρχήν δεν είναι κουμπιά με την έννοια που εννοούμε όταν λέμε τα κουμπιά της Αλέξανδρας.

Αρχικά ήταν ο «κουμπιάς της Αλέξανδρας». Κατά το θρύλο ο «κουμπιάς» ήταν φρούριο πολύ ισχυρό, το οποίο είχε χτίσει ο βασιλιάς Αλέξιος ο Κομνηνός πιθανότατα στην Πελοπόννησο. Όλες οι επιθέσεις των ξένων εισβολέων απέβαιναν άκαρπες.

Απόρθητο το φρούριο, ο «κουμπιάς» ή «κουμπές» χτισμένο από τον Αλέξιο είχε πάρει το όνομα της Βασιλίσσας της Αλέξανδρας.

Τέλος είχε μείνει θρύλος αυτό το φρούριο μεταξύ εχθρών και φίλων. Κανένας δεν μπορούσε να το κατακτήσει.

Έτσι ο λαός σιγά-σιγά άρχισε να ονομάζει κάθε δυσκατόρθωτο δύσκολο, άπιστο «κουμπιά της Αλέξανδρας».

Οι γλωσσολογικοί νόμοι άλλαξαν σε λίγο στη γλώσσα του λαού τον «κουμπιά» σε «κουμπιά»...

Έτσι παραφράστηκε η φράση σε «κουμπιά» της Αλέξανδρας.

Γιάννης Κ. Καπούζης

Τι είναι λοιπόν η Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader;

Από τις πιο γνωστές στο ευρύ κοινό Κοινοτικές Πρωτοβουλίες είναι και αυτή με την επωνυμία LEADER. Η λέξη σημαίνει ΟΔΗΓΟΣ και συντίθεται από τα αρχικά του Γαλλικού «Liaisons Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale», ήτοι: «Δεσμοί μεταξύ των δράσεων για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας». Είναι μια πρωτοβουλία (πρόγραμμα) που τέθηκε σε εφαρμογή, από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το 1991 και αρχικά, στα πλαίσια του Πρώτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Α' ΚΠΣ ή «πακέτο Ντελάρ») λειτουργούσε με τον τίτλο LEADER I. Στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ (1994-2000) λειτουργούσε το πρόγραμμα LEADER II, ενώ στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ θα λειτουργήσει το LEADER PLUS.

Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων της δημογραφικής κατάρρευσης, της ανεργίας και των χαμηλών αγροτικών εισοδημάτων των πιο απομονωμένων περιοχών της Ευρωπαϊκής υπαίθρου και ταυτόχρονα να αποδείξει ότι οι τοπικές πρωτοβουλίες, αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τους τοπικούς πόρους μιας περιοχής, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο

στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης. Ειδικότερα οι στόχοι του LEADER είναι να συμβάλλει:

- ▶ Στην αύξηση της απασχόλησης και των αγροτικών δραστηριοτήτων
- ▶ Στη μείωση του ρυθμού εγκατάλειψης της υπαίθρου κυρίως από τους νέους, που αποτελούν το πιο δυναμικό και απαραίτητο στοιχείο ανάπτυξης.
- ▶ Στην αντιμετώπιση της αυξανόμενης απομόνωσης των απομακρυσμένων περιοχών.
- ▶ Στην συμπλήρωση του αγροτικού εισοδήματος.
- ▶ Στην ανάπτυξη με προστασία του περιβάλλοντος.
- ▶ Έμφαση δίνεται στους τομείς:
 - ▶ Ανάπτυξης του Αγροτικού τουρισμού
 - ▶ Οργάνωσης και σχεδιασμού της παραγωγής
 - ▶ Μεταποίησης και εμπορίας των τοπικών αγροτικών προϊόντων
 - ▶ Ορθολογικής εκμετάλλευσης των τοπικών πόρων

Ο «καινοτομικός» χαρακτήρας του προγράμματος εντοπίζεται στα ακόλουθα σημεία:

α) Προωθεί την «τοπική ενδογενή ανάπτυξη» με την δημιουργία των «Ομάδων Τοπικής Δράσης» (Ο.Τ.Δ.) που διαχειρίζονται την πρωτοβουλία. Οι «τοπικές ομάδες δράσης» αποτελούν αναπτυξιακούς φορείς, στους οποίους συμμετέχει μεγαλύτερο μέρος των τοπικών κοινωνικών και οικονομικών εταίρων της περιοχής δηλ. Δήμοι, Κοινοότητες, Ενώσεις Αγροτικών και Δασικών Συνεταιρισμών, Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, πολιτιστικοί και άλλοι σύλλογοι και φορείς.

β) Προωθεί το σχεδιασμό και την εφαρμογή της ανάπτυξης «από κάτω προς τα πάνω», δηλ. την υλοποίηση προγραμμάτων που προέρχονται από προτάσεις των φορέων και των κατοίκων μιας περιοχής και δεν έχουν σχεδιαστεί σε κάποιο γραφείο της κεντρικής διοίκησης.

γ) Διευκολύνει την συνεργασία μεταξύ ΟΔΤ σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Στην Ελλάδα, ο φορέας που είναι υπεύθυνος για τη συνολική επίσημη και παρακολούθηση του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο είναι το Υπουργείο Γεωργίας (Τμήμα LEADER), που ονομάζεται στα πλαίσια του

προγράμματος «ενδιάμεσος φορέας», αφού λειτουργεί ως συνδυεπτικός κρίκος μεταξύ των ΟΤΔ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνοντας, τέλος, ότι οι Τοπικές Ομάδες Δράσης, προκειμένου να διαχειρισθούν τα προγράμματα που τους ανατίθενται, μεταξελίσσονται σε Ανώνυμες Εταιρείες - γνωστές και ως «Αναπτυξιακές», αξίζει να αναφέρουμε ότι δικαίωμα υποβολής επενδυτικών προτάσεων για στήριξη από το πρόγραμμα LEADER έχουν:

α) Φυσικά πρόσωπα, ηλικίας μικρότερης των 55 ετών, (κατά προτίμηση μόνιμοι κάτοικοι ή επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στα γεωγραφικά όρια παρέμβασης της κάθε ΤΟΔ).

β) Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου (Εταιρείες, Συνεταιρισμοί, Συλλογικοί Φορείς, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Δήμοι, Κοινοότητες κλπ) που σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία που τα διέπει καθώς και το καταστατικό τους, δραστηριοποιούνται ή έχουν δικαίωμα να δραστηριοποιηθούν, στα γεωγραφικά όρια των περιοχών παρέμβασης του προγράμματος LEADER.

ΕΛΠΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ Β.Δ. ΔΩΡΙΔΑ

ΤΑ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ LEADER

- Κάθε ενδιαφερόμενος επενδυτής, ιδιώτης ή Οργανισμός, απευθύνεται στην Αναπτυξιακή Εταιρεία της αντίστοιχης περιοχής και ενημερώνεται κατ' αρχήν για τις δυνατότητες που προβλέπουν τα προγράμματα για την δημιουργία της επένδυσης.

- Η Αναπτυξιακή Εταιρεία αναλαμβάνει τη μελέτη, τον προσδιορισμό του ύψους της δαπάνης και τη διαδικασία της έγκρισης της επένδυσης.

- Από τον προϋπολογισμό του έργου το μεγαλύτερο μέρος είναι επιδοτούμενο από τα προγράμματα και το υπόλοιπο είναι η συμμετοχή του επενδυτή.

- Υπολογίζεται ότι μετά το φθινόπωρο του 2001 οι Αναπτυξιακές αυτές Εταιρείες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τα νέα προγράμματα (LEADER PLUS), που θ' ανακοινώσει η Πολιτεία.

Ο Δήμος Βαρδουσίων είναι μέτοχος σε δύο Αναπτυξιακές Εταιρείες που ασχολούνται με την ανάπτυξη των παρακειμένων περιοχών μας του Νομού Φωκίδας και της Ναυπακτίας. Οι Εταιρείες αυτές είναι η «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Ε.» και «ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.» σε τις γνωρίζουμε. Το σημερινό Δ.Σ. της ΑΙΤΩΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ

και η αξιοπιστία της εταιρείας και η αποκατάσταση σχέσεων ειλικρίνειας με τους συνεργάτες της και την τοπική κοινωνία.

Στη σχετικά σύντομη περίοδο που αναφερόμαστε επικεντρώνουμε τη δράση μας σε τέσσερις βασικούς τομείς:

- Την οργάνωση της εταιρείας
- Την διεύρυνση της μετοχικής της βάσης
- Τη σύνδεσή της με την τοπική κοινωνία και
- Την τήρηση των συμβατικών της υποχρεώσεων με την σωστή και έγκαιρη υλοποίηση των έργων που έχει αναλάβει.

Στους τομείς αυτούς πετύχαμε σημαντικά αποτελέσματα και πιστεύουμε ότι βγάλαμε τις βάσεις για τη δημιουργία μιας Αναπτυξιακής Εταιρείας, εργαλεια στα χέρια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για αναπτυξιακές παρεμβάσεις στην περιοχή.

Θυμίζουμε ότι η εταιρεία που παραλάβαμε ιδρύθηκε το 1994 (Δεκέμβριος) και με την εφαρμογή του σχεδίου «Καποδιστριας», στο κεφάλαιό της

συμμετείχαν μόνο οι Δήμοι, Αποδοτίας (88%) και Πυλίνης (12%). Το 2000, μετά από συντονισμένες προσπάθειες, εντάχθηκαν στην εταιρεία 6 ακόμη δήμοι και το Μετοχικό της Κεφάλαιο αυξήθηκε από 50 σε 75 εκατ. δρχ. (Στην εταιρεία με απόφαση του Δημ. Συμβουλίου θα συμμετέχει και ο δήμος Ναυπάκτου με ποσοστό που θα αποφασισθεί προσεχώς).

Σημειώνουμε με την συμμετοχή των δήμων Ευπαλίου και Βαρδουσίων του Νομού Φωκίδας η εταιρεία απέκτησε διανομαρχιακό και διαπεριφερειακό χαρακτήρα. Αυτό σηματοδοτεί μια νέα αντίληψη για τη συνεργασία και την ανάπτυξη που κινείται πέρα από τα αρχικά διοικητικά όρια και λαμβάνει υπόψη τα πραγματικά οικονομικά, κοινωνικά, ιστορικά κλπ. στοιχεία.

Η νέα μετοχική σύνθεση τείνει να καλύψει τον ιστορικό γεωγραφικό χώρο της Αιτωλίας. Η γνώση της ιστορίας της περιοχής, η ανάδειξη της φυσιογνωμίας της και η χάραξη κοινής στρατηγικής

για την ανάπτυξη της αποτελούν κοινούς στόχους των μετόχων της ΑΙΤΩΛΙΑΣ Α.Ε.

Σ' ότι αφορά την υλοποίηση των έργων που έχει αναλάβει η εταιρεία έγιναν μεγάλα και αποφασιστικά βήματα. Πριν ένα χρόνο το ποσοστό απορρόφησης των έργων του προγράμματος ανήρχετο σε 8% και αφορούσε μόνο διαχειριστικές δαπάνες. Σήμερα τα έργα βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο υλοποίησης. Πιστεύουμε ότι η ολοκλήρωσή τους θα γίνει μέσα στα συμβατικά χρονικά περιθώρια και αυτό θα αποτελεί πραγματικό άθλο για την εταιρεία και τους επενδυτές μας, που κάνουν ότι είναι δυνατόν για να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Η δημιουργία από τους επενδυτές του LEADER II Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας αποτελεί κατάκτηση για την περιοχή, αφού είναι γνωστό ότι η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελεί προϋπόθεση για το στέγνωμα και την ανάπτυξη του αγροτουρισμού.

ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε. ΚΑΙ LEADER

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER ξεκίνησε το 1991 και την ευθύνη διαχείρισής της σε εθνικό επίπεδο ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας.

Στα πλαίσια του Πρώτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Α ΚΠΣ ή «Πακέτο Ντελάρ») υλοποιήθηκε το πρόγραμμα LEADER I από το οποίο ο νομός Αιτωλοακαρνανίας δεν επωφελήθηκε καθόλου.

Με το ξεκίνημα του Δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Β ΚΠΣ) στο Νομό δημιουργήθηκαν δύο Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) οι οποίες διεκδικησαν και πήραν μέρος στο πρόγραμμα LEADER II (1994-2000). Η μια ΟΤΔ ήταν νομαρχιακού επιπέδου και στη συνέχεια, για να διαχειριστεί το πρόγραμμα, έλαβε τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία Αναπτυξιακή Αιτωλοακαρνανίας (ΑΝΑΠ.Α.Ε.). Η δεύτερη ΟΤΔ δημιουργήθηκε από Κοινοότητα του τότε (1995) 2ου Συμβουλίου περιοχής (Σήμερα ο δήμος Αποδοτίας και τρεις οικισμοί του Δήμου Πυλίνης) και για να διαχειριστεί το πρόγραμμα έλαβε τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία Ανα-

πτυξιακή Εταιρεία Αποδοτίας Οριονείας (ΑΝΕΤ.ΑΠ.Ο. Α.Ε.). Η δεύτερη αυτή Εταιρεία εκ των υπέρων μετανομάστηκε σε Αιτωλική Αναπτυξιακή Α.Ε. και για συντομία σε «ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.»

Ος περιοχή παρέμβασης της «ΑΝΕΤΑΠ.Ο.» και τώρα «ΑΙΤΩΛΙΑΣ» ορίστηκε με την έγκριση της πρότασής της για ένταξη στο LEADER II το 1996, ολόκληρη η περιοχή της τότε επαρχίας Ναυπακτίας, καθώς και οι περιοχές των μετέπειτα Καποδιστριακών δήμων Θέρμου και Παρακαμπιλιών και τμήμα του Δήμου Παραβόλας.

Στους σκοπούς και στους στόχους της Εταιρείας δεν χρειάζεται να σταθούμε διότι είναι ίδιοι με αυτούς που περιγράφονται στο κείμενο για την Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER.

Χρειάζεται αντίθετα να σταθούμε στους κανόνες που διέπουν το πρόγραμμα, όσον αφορά τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της υλοποίησής του.

Σύμφωνα λοιπόν με τους κανόνες αυτούς μια επένδυση στα πλαίσια του Προγράμματος LEADER II δεν μπορούσε να υπερβάλει συνολικά το 80 εκ.

δρχ. που σημαίνει ότι το πρόγραμμα δεν προεβλεπόταν για πολύ μεγάλες επενδύσεις. Για κάθε επένδυση εκτός από την επιδότηση, που κατά ένα μέρος είναι Εθνική (Υπ.Γεωργίας) και κατά ένα άλλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαραίτητη είναι και η ίδια συμμετοχή του επενδυτή η οποία κατά μεγάλο μέρος επιπρεπόταν να καλυφθεί και με δάναιο από Τράπεζα.

Οι δράσεις (μέτρα) που υποστήριζε το Πρόγραμμα LEADER II ήταν έξι συνολικά, ήτοι:

Μέτρο 1: Τεχνική Υποστήριξη (Λειτουργικές Δαπάνες, Εξοπλισμός Εταιρείας).

Μέτρο 2: Επαγγελματική Κατάρτιση

Μέτρο 3: Αγροτουρισμός (Εκσυγχρονισμός, Επέκταση Αγροτουριστικών Κατολισμάτων, Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού).

Μέτρο 4: Μικρές Επιχειρήσεις - Βιοτεχνίες (Αξιοποίηση Τοπικών Φυσικών Πόρων).

Μέτρο 5: Αξιοποίηση Εμπορία Αγροτικής Παραγωγής

Μέτρο 6: Περιβάλλον (φυσικό και

ανθρώπινογενές).

Από τις αντιδράσεις αυτές στο πρόγραμμα που ανέλαβε να υλοποιήσει και έφερε σε πέρας η ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε. σπουδαίε το μέτρο 2.

Έτσι το σύνολο του επενδυτικού προγράμματος συνυπολογισμένων και των δίων κεφαλαίων, καταμετρήθηκε ως εξής: Σύνολο προγράμματος 1.325.000 δρχ.

Μέτρο 1: 137.990.000 δρχ.
Μέτρο 3: 792.526.000 δρχ.
Μέτρο 4: 80.000.000 δρχ.
Μέτρο 5: 75.367.000 δρχ.
Μέτρο 6: 239.305.000 δρχ.

Όσον αφορά την επιδότηση για τα έργα του μέτρου 6 ήταν 80%, ενώ για τα μέτρα 3-4 και 5 ήταν 80%.

Συνολικά οι επενδύσεις και τα έργα που έγιναν με την υποστήριξη της ΑΙΤΩΛΙΑΣ Α.Ε., στα πλαίσια πάντα των εγκεκριμένων - και ελεγχόμενων - από το Υπουργείο Γεωργίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση Προτάσεων της ΑΝΕΤΑΠ.Ο. - ΑΙΤΩΛΙΑΣ, ήταν 34, Αριθμητικά κατά δήμους, καταμετρήθηκαν ως εξής: Αποδοτία 13, Θέρμο 11, Ναυπάκτος 7, Πυλίνη 2, Πλάτανος 1.

ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.
Έδρα: Πάνου Ρήγα 23, - Τ.Κ. 30 300 Ναύπακτος - Τηλ. 0634-29926
Μέτοχοι Δήμοι: Αποδοτίας (44.013 εκ. 58,2%) - Ανθραίου (10 εκ. 13,3%) - Πυλίνης (7.987 εκ. 10,7%) - Ευπαλίου (5 εκ. 6,7%) - Βαρδουσίων (3 εκ. 4%) - Χαλκείας (3 εκ. 4%) - Πλάτανου (1 εκ. 1,3%) - Θέρμου (1 εκ. 1,3%). Σύνολο Μετοχικού Κεφαλαίου 75.000.000 δρχ.
Διοικητικό Συμβούλιο ΑΙΤΩΛΙΑΣ Α.Ε.
Σταύρος Παναγιώτου Πρόεδρος Δ.Σ.
Γεωπόνος Υπ. Γεωργίας
Γιάννης Μαρκόπουλος (Υπ. ΕΟΤ)
Γιάννης Μπουλιές Δίνων Σύμβουλος, Οικονομολόγος
Νικόλαος Δημητράπουλος Ιδιωτ. υπάλληλος
Κων/νος Αποστολάπουλος Συντ. Λογιστής
Κων/νος Κοντογιάννης Εκπαιδευτικός
Ιωάννης Κατράτσος Εφοριακός
Γεώργιος Παναγιωτόπουλος Εμπορός
Αθανάσιος Ζαρρακούλης Επιχειρηματίας.

Α.Ε. (πρώην ΑΝ. ΕΤ. ΑΠ. Ο.) ανέλαβε τα καθήκοντά του στις 14-4-1999. Τα προβλήματα που κληρώθηκαν να αντιμετωπιστούν ήταν πάρα πολλά και η επίλυση τους απαιτούσε ιεράρχηση, επιμονή σε ορθολογιστικές λύσεις, συνέπεια και προπαντός διαφάνεια. Βασικό μέλημα του Δ.Σ. ήταν και παραμέ-